

FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGÉSZ ÉVRE 36, FÉLÉVRE 18, NEGYEDÉVRE 9, EGYHÓRA 3
PENGŐ. HOGYISZÁM ÁRA HÉTKÖZ NAP 12 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR. KÜL-
FÖLDRE A KÉTSZERESRE. — MEGJELNIK HÉTFŐ KIVÉTELELVÉL MINDEN NAP.
KIADÓ: A HEGEDŐS ÉS SÁNDOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
FARKAS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG: NAPPAL: FERENC JÓZSEF UT 34. SZÁM. TELEFONSZÁM:
10-20. ÉJJEL: FERENC JÓZSEF UT 49. TELEFONSZÁM: 18. ÉS 8-12. FŐKIADÓ-
HIVATAL: FERENC JÓZSEF UT 49. TELEFONSZÁM 18. ÉS 8-12. FŐKIADÓ-
HIVATAL ÉS KÖLCSÖNKÖNYVTÁR: SZÉCHENYI UCCA 2. TELEFONSZÁM: 575.

Belanszky losonci polgármester ma súlyosan terhelő vallomást tett Tuka ellen, aki szerint a magyar hadsereg segítségével forradalmi uton akarta Szlovensz-kót Csehországtól elszakítani

Pozsony, augusztus 1.

A Tuka-pör mai negyedik tárgyalási napját óriási érdeklődés előzte meg, mert

ma reggelre volt kitűzve a per koronatanuijának, Belanszky Károlynak kihallgatása.

Az első tanu Mráz Mihály közkatonája, aki jelenleg a Therensienstadti katonai börtön fogja, ahol Magyarország javára folytatott ál-

Mráz Mihály az elnök minden kérdésére nem válaszol. Tukáról semmit sem tud, még kevésbé pedig Tuka állítólagos államellenes bűncselekményeiről.

— Akkor miért tett a vizsgálat során súlyosan terhelő vallomást Tuka ellen? — kérdi az elnök.

— Mert kényszerítettek rá, — hangzik a válasz.

A fogházparancsnok befolyásolt és kénytelen voltam minden kérdésére igennel válaszolni.

Két hétig folyton ütöttek, vertek. Azzal fenyegettek meg, ha nem vallok, akkor elpusztulok a magánzárkában.

— Ismerte Tukát? — kérdi az elnök.

— Nem!

— Akkor miért tett éppen Tuka ellen terhelő vallomást?

— Mit tehettem, ha egyszer a parancsnokom ezt akarta!

Ezután lépett a bíróság elé

a per koronatanuija: Belanszky Károly losonci polgármester, volt császári és királyi tüzérekapitány.

Vigyázz állásban áll a bíróság elé és az elnök kérdésére elmondja, hogy a forradalom után lépett be a csehszlovák hadseregbe, kapitány lett és Losonera került. Tukával rokonságban van. Tuka felszólította, hogy lépjen be a szlovák néppártba, ahol titkári állást szerez neki. Ő százezer koronát kért Tukától, ezt azonban nem kapta meg. Tukával sokszor elbeszélgetett arról, hogy mit kellene tenni Szlovensz-kóban.

Tuka kifejtette előtte, hogy három ut áll rendelkezésére. Vagy parlamenti többség

után, vagy külföldi propagandával, vagy pedig Szlovensz-kó forradalmosításával valószínűsíthetik meg az autonómiát.

Tuka ezt az utolsó tervet találta a legjobbnak és mindjárt megbízta azzal, hogy

dolgozzon ki pontos katonai terveket Szlovensz-kó forradalmosítására, állapítsa meg, hogyan lehetne megszállni a városokat, hogyan lehetne fegyvert szerezni és feltartóztatni a katonai segítséget?

Ő, Belanszky, ezt a tervet nem találta keresztülvihetőnek, mert mint katonai akadémiát végzett ember, tudta, hogy Szlovensz-kóban nagy haderő van. Tukával azonban jó viszonyban akart lenni és ezért kidolgozta a terveket.

Az elnök kérdésére kijelenti, hogy

Tuka a magyar hadsereget is beakarta vonni terveibe.

Egy alkalommal felkereste őt egy Lockhardt nevű angol újságíró, akit Tuka ismertetett meg vele és

ez az újságíró megkérdezte tőle, hogy elvannak készülve már a forradalomra és van-e elég fegyver?

Kitérő választ adott és később Radicstól megtudta Bécsben, hogy Lockhardt a magyar kormány fizetett ügynöke. Tuka azaz is megbízta, hogy a katonai forradalom élére helyettest is keressen maga mellé, arra az esetre, ha ő esetleg akadályozva lenne. Pozsonyban találkoztott

Kovács alezredessel, aki neki kadetiskolai tanára volt. Tudta, hogy megbízható ember, így lát beavatta a tervekbe és őt ajánlotta helyettesül Tukának.

Dr. Tuka Béla tanár, a szlovák kisebbség vezetője, akinek hazaárulási perében most folyik a pozsonyi törvényszék előtt a főtárgyalás.

litólagos kémmkedés miatt kapott börtönbüntetését tölti.

Mráz a vizsgálat során súlyosan terhelő vallomást tett Tuka ellen.

Tizennégy évi hadifogság után most ért haza a japán rabszolgaságból Szabó János, akit sok ezer magyar társával együtt Rothermere lord fia szabadított meg a végpusztulás elől

A volt 39. gyalogezred egykori őrmesterének megdöbbentő beszámolója a japán bányák pokláról, ahol a magyar hadifoglyok ezrei pusztultak el — Csak 1924-ben tudták meg, hogy befejeződött a háború és csupán néhány nappal ezelőtt hallottak arról, hogy feldarabolták Magyarországot

— Szabó János a nevem — mondta egy rongyosruhájú, elgyötört arcú mezitláb ember tegnap este az egyik debreceni cukrászdában. — Szabó Jánosnak hívnak, két nap óta nem ettem, szánjanak meg, kérem. Japánból jövök hadifogoly voltam, hetedik hete vagyok uton és... és... — itt elakadt a szava.

A nyári cukrászda vidám közönsége egy pillanatra megütödéve nézett rá. — Szabó János nem látott senkit, csak újra, görcsösen elmondta idegen, furcsa szavakkal kevert kérését. A cukrász egy süteményt nyújtott feléje. Szabó János egyszerre lenyelte. Aztán megtántorodott. — Egy asztalhoz vezeték. Leültették. Kávét adtak neki, meg jó puha kalácsot. És Szabó János evett. Mint aki már tizennégy év óta nem evett kalácsot. Mellé ültem. Megfogtam a kezét. Megmondtam, hogy mi a foglalkozásom. Szabó János rámnézett és elmondott mindent, ahogy sorjában alább következik:

Orosz fogságból japán szolgaságba

— Bevonultam 1914-ben... — meséli Szabó János —... husz éves voltam és mentem a harctérre. Mint a többiek. Oda-haza maradt apám, feleségem, kicsi testvérem. Vittek bennünket Oroszország felé. Megjártam Galiciát, voltam Csernovitzban és egyszercsak ott álltunk a nagy

roham előtt Rohatynnál. Elfogtak bennünket. Ezren és ezren voltunk és vitt a vonat el minket messze Oroszországba. Egy kis ideig Moszkvában voltunk, aztán mentünk tovább Szibériába. Egyszer csak felpakoltak bennünket és vittek át Japánba.

— Miért vitték magukat Japánba? — kérdeztem.

Szabó János ráncolt homlokkal keresi, kutatja emlékei közt az elfelejtett szót, aztán kimondja:

— Eladtak bennünket az oroszok... Rabszolgák lettünk és 1915-től kezdve egész mostanáig dolgoztunk, mint az állatok és úgy bántak velünk, mint az állatokkal. Pénzt sose kaptunk, csak ételt, meg italt. Amikor kérdeztük, hogy miért bántanak így velünk, azt mondták a sárgák: háború van, foglyok vagytok. És mi hallgattunk, dolgoztunk.

— Hol dolgoztok?

— Egy szénbányában, Tokiótól 120 kilométerre.

— Kinek a bányájában?

Szabó János újra nem talál kifejező szót. Furcsa japán szavakat mormol. — Végre kinyögi:

— Egy... részvénytársaságnál. — Hát hogy bántak magukkal a japánok?

Szabó János, a harmincöt éves férfi, az egykor kemény magyar legény elgörbült szájjal zokog:

— Rettenetesen szenvedtünk. Tizenöt évig éltünk rabságban. Egyszer sem hagytuk el a tábort. Nem engedtek el senkit. Barakkjaink drótkerítésekkel voltak körülvéve és a drótkerítések mögött szuronyos japán katonák álltak.

A gyötrelmes bányamunkáért egy marék rizzsel fizettek a japánok

— Hajnalban kezdődött a munka, mentünk le a bánya mélyébe, törtük a sziklát, míg be nem sötétedett, tizenöt évig. Minden délben kaptunk rizst, sok rizst, semmi mást. Tizenöt évig minden délben rizst. Naponta egyszer... Sokan éhenhaltak... Nem bírta a gyomruk a sok rizst. Még azt se engedték, hogy mi magyarok együtt legyünk. Szétszórtak bennünket, kínai kulik és japán rabok közé tengődni. A táborunk fából volt, szétszórt szalmán aludtunk és minden télen rengetegen fagytak meg közülünk.

— Hányan voltak?

Szabó János gondolkodik a számon és németül mondja ki:

— Zibcentauzend.

— Tizenhétezer — javítom ki gyorsan.

— Jawohl — vágja rá gyorsan Szabó János nyiregyházi legény. Mélyeket szítpant cigarettájából. — Rézbarna arcán könnyes csipkék peregnek, kezeféjével megtörli a szemét, aztán halkán folytatja:

— Nem is tudom hány évig dolgoztunk a szénbányában. Egyszer csak gyárakba vitték a magyarokat. Persze nem egy tömegben, hanem kisebb csapatokban. A gyárakban még keményebb volt a munka, de legalább levegőt szívtunk. Most már egyszer egy héten összehajtottak bennünket egy közös táborba, legalább beszélhettünk magyarul is egy kicsit. Sokan voltunk európaiak, voltak köztünk szerbek is, meg németek is... És ütöttek bennünket a japánok... korbáccsal... puskatussal... a legkisebb csekélységért is...

Elzárták a külvilágtól a magyar rabszolgákat

— Mult az idő és mi mindig türelmetlenebbül kérdeztük: mikor mehetünk haza? A japánok dühösen mondták: hallgassatok, még nincs vége a háborúnak. Mi pedig nem tudtuk a világról semmit. Egyszer egy pajtás belopott egy amerikai újságot a táborba, de a ferdeszemű táborparancsnok szétépte. Levelet sose kaptunk otthonról. Én mindig írtam, de soha nem kaptam rá választ. Most már tudom miért: egyszer, vagy két év, megtaláltam az irodában egy öt évvel ezelőtt írt leveletem összegyűrt. Nem engedte a japán elküldeni. Félt, hogy hazavisznek bennünket, félt, hogy nem lesz ingyenmunkásuk. Mi már nem is tudtuk számolni a szomorúságban eltöltött éveket.

Lázadás!

— 1924-ben tört ki a lázadás — mondta halálos komolysággal Szabó János.

— Sose szüntünk meg kérdezni, hogy véget ért-e a háború, de a válasz a japánok részéről mindig ugyanaz volt: még mindig háború van, foglyok vagytok, dolgozzatok tovább. Egyszer csak 1924-ben hazavitték a németeket. Jöttek értük konzulok, meg sok más német urak és utánuk hazavitték mindenkit, csak mi, magyarok maradtunk ott tovább. Pedig tizenhétezer voltunk széjjel szórva a gyárakban, bányákban. Minden nációbelit hazavitték a saját fajtájára, csak mirőlünk felejtkezett meg mindenki. Ekkor már tudtuk,

hogy vége a háborúnak. Nagyon elkésredtünk és amikor az utolsó német hadifogoly is elment, letettük a gyárakban a szerszámot. Kimondtuk: nem dolgozunk tovább... Hogy is mondják ezt?... Igen, igen... sztrájk... Kiabáltuk: vége a háborúnak!... Engedjétek haza bennünket!... A kicsi sárgák vigyorogtak és megrázták a puskáikat... Mi azért se dolgoztunk... Ha a németek is hazamentek már, akkor tényleg vége van a háborúnak. A japánok bezárták mindnyájunkat a lágerbe. Azt mondták, hogy kutyák vagyunk és... két napig nem adtak enni... Mi vártunk, vártunk, türelemmel, életszomjan két napig és harmadik nap nekirohantunk a kapunak. A láger kapuja kitárult és a sok ezer ember tolongva zúdult oda. Egyszerre megtorpantunk. A kinyitott kapuval szemben áll egy egész svadron japán. Előttük géppuska. Nekünk nem volt semmi fegyverünk, nagyon éhesek voltunk. És elkezdtek zakatolni a géppuska, puffogtak a kézigránatok, kétezeren voltak ott, de csak ezerötvenen futottunk vissza. Ott fekiadt a japán láger udvarán halottan és sebesülten a sok száz magyar pajtás... Ez volt a vége a lázadásnak... — fejezte be tragikus, megdöbbent őszinte pátosszal Szabó János 39-es honvéd, aki ott volt az isfiki láger udvarán. Tokiótól 120 kilométernyire, amikor a japán golyó halálra kaszálta a magyar földet kitagadott édes fiait.

Ujra adtam neki cigarettát. Szaporán szívtá a kék füstöt. Hallgatott egy darabig. Kíváncsian kérdeztem:

— Hát most hogy került haza?

Megjelenik a mentőangyal: Edmund Harmsworth, lord Rothermere fia

Szabó János rámnéz véres szemével. Nem érti a kérdést. Ujra kérdezem:

— Most már hazaengedték magukat? Miért?

Szabó János arca felragyog. Először mióta látom. És debreceni akcentussal mondja:

— A lord Rothermere.

Ezt meg én nem értem, de hagyom Szabót beszélni. Szabó pedig csodás dolgokat mond el.

— A lázadás után még rosszabb volt a dolgunk. A legcsekélyebb ok miatt is napokra megvonták a menzsiszt. És folyton fenyegetőztek, mondták: ha nem viselkedünk jól, visszaküldenek bennünket a bányába... tetszik tudni... — itt Szabó János a fülemhez hajol és sugva mondja, mintha még mindig a japán csendőrtől féltene... tetszik tudni, tavaly, amikor földrendes volt és beomlott a bánya, két-ézer magyar hadifogoly pusztult el a földgyomrában. Így fenyegettek bennünket és mi hallgattunk... Egy szép napon, négy hónappal ezelőtt, angol urak jöttek a gyárba... Tanulmányuton voltak. Volt köztük egy szép, szálas szőke fiatal ember. A japán igazgatók kísérgettek őket a telepeken. Egyszer az egyik angol megkérdezte a munkafelügyelőtől: Hát ezek a munkások kicsodák?... Mert, tetszik tudni, mi magyar foglyok sokkal magasabbak voltunk a tömzsi kínai kuliknál és japán rabszolgáknál. A sárga zavarba jött és azt magyarázta az angol urnak, hogy mi is ázsiaiak vagyunk. Egy Bartos nevű nagykáta magyar fiú, aki háború előtt Amerikában járt és tudott angolul, véletlenül meghallotta ezt a beszélgetést és az angol fiatalember elé ugorva oda kiáltotta, hogy mi magyar hadifoglyok vagyunk. Az angol ur rendkívül megdöbbent Bartos szavainak hallatára, hozzánk lépett, mondta, hogy ő lord Rothermere londoni szerkesztő fia, Edmund Harmsworth és meghallgatta panaszkodunkat. Mi elmondtuk neki mindent és elsírtuk előtte, hogy haza akarunk menni... Az angol ur megvizsgált bennünket, el-

ment. Másnap minden otlevő magyart elvittek Tokióba. Ott azt mondták, hogy most már nem sokára hazamehetünk, de előbb be kell öltözni katonamundérba. Mi szívesen felvettük a katonaruhát. Erre hajóra raktak mindnyájunkat és vittek Mandzsuriába.

Az oroszok ellen ágyutölteléknek akarták felhasználni a meggyötört magyar hadifoglyokat

Szabó János elkésredetten mondja: — Ágyutölteléknek szántak minket. A hazaengedés ígérete csak csalétek volt, az oroszok elő raktak bennünket. Testünkön katonaruha volt, kezünkben fegyver és csak az orosz golyó hiányzott a mellünkben. Vladivosztokban értünk Szibéria területére... Letettük az oroszok elébe a fegyvert. Nem harcoltunk. Megmondtuk nekik: mi nem japánok, európaiak vagyunk. Az oroszok nagyon megörültek nekünk, mondták is: ne harcoljatok a sárgákért a fehérek ellen. Itt voltunk mi először boldogok tizenöt éve. A vladivosztoki angol konzul angol utlevelet adott ki mindenkinek, az oroszok két egész vonatot bocsátottak rendelkezésünkre. És egy esős hajnalban megindult a két vonat Európa felé, velünk magyarokkal, akik már magyarul is alig tudtunk beszélni. Az igazi testi szenvedések csak ezután következtek ránk. Az ut hét teljes hétig tartott végig az irdatlan Szibérián keresztül. Lomhán gördültek a zörgő marhavagonok elfáradt testünkkel és ettük a sok sós halat. Mert az oroszok ezt adták utravalóul. Mindenkinek volt egy kis pénz. A lord fia adta, de ezt tartogattuk, mert nem tudtuk... nem tudjuk, hogy mit hoz a jövő. Moszkvába érkezünk hosszú hetek után. Mentünk tovább... Riga... Danzig... Németországon át Ausztriába, innen Jugoszláviába. Jugoszláviában sokan lemaradtak közülünk. Akik odavalók voltak.

Hát maga tudja, hogy megcsontották az országot? — kérdeztem egészen önkéntelenül tőle.

Jugoszláviában tudtuk meg. Ott hallottuk először, hogy a Felvidék a cseheké, Kassa, Pozsony, mind az övék, Nagyvárad az oláhoké, Kolozsváron román katonák tanyáznak, Szabadka a szerbeké... Hát ezért szenvedtünk mi ennyi ideig? — kérdeztük egymástól ezerszer is és sirtunk, mint a gyerekek.

Nem volt ebben a kitérésben semmi frázis. Valami utánozhatatlan keserűség csikorgott elkinzott hangjában. Így csak az tud kiabálni, így csak az tudja verni az asztalt, aki tizenöt évig zuhogtatta a csákányt az isfiki bánya méhében. Még csak annyit mond:

— Az oláhok? Nagyváradon? Azok a mocskosok?!

Hirtelen gyorsan folytatta:

Igen, most már itthon vagyok. Horgosnál értünk magyar területre. Szegeden megvizsgálták iratainkat, megvendégelték a rendőrtiszt urak, néhány ruhaneműt is kaptunk és mindenki széledt hazafelé... Hazafelé? A vasuti jegyem csak Kabáig szólt. Szegeden rosszul állították ki tévedésből. Mikor Kabán leszálltam a vonat-

ról, megismertem egy pályaoert, aki a háború előtt béres volt az apám birtokán. Ő mondta el, hogy a feleségem már régen férjhezment. A pályaoert azt is elmondta, hogy az apám nem engedte a hősi halottak táblájára írni a nevem... mindig vár, azt hiszi, hogy élek... még visszajövök hozzá. Hát visszamegyek!... Az édesapámhoz. A kishugom négyéves volt, amikor elmentem. Mondta a kabai pályaoert, hogy már asszony. Istenem, tizenöt év telt el.

Szabó János hirtelen felállt. Katonásan összecütötte a bokáját. Melegen mondta:

— Köszönöm.

Ebben benne volt minden érzése. Szegben még magyar embertől nem hallottam kimondani ezt a szót.

Megkérdeztem:

— Hova megy most Szabó?

— Az állomásra. Leülök egy padra, várak, nem sokáig, csak hajnalig. Aztán visz a vonat haza Nyiregyházára. Most tizenkét óra. Hat óra múlva otthon leszek. — Csak hat órát várok. Hiszen ez semmi a tizenöt évhez képest. Tizenöt éve várok már.

Az augusztus elsejére tervezett kommunista zavargásoknak semmi jele nem mutatkozott Debrecenben

A debreceni rendőrség felsőbb utasításra erélyes óvintézkedéseket tett, hogy az augusztus elsejére tervezett kommunista mozgalomnak minden esetleges megmozdulását elfojtsa.

Szerdán éjszaka a rendőrség egész személyzete, rendőrtisztek, detektívek, rendőrök nagy csoportokban razziálták végig az egész várost.

Alaposan átkutattak minden gyanus helyet, szállást, külvárosi területeket, de nyomát sem lették gyanús idegeneknek, nem jöttek nyomára sehol csoportosulásoknak. Éjszaka két órakor minden csoport bevonult a központra és megtette jelentését az ügyeletes tisztviselőnek. Senkit sem állítottak elő az ügyeleten. Csütörtökön egész nap készültségben volt a rendőrség, de munkájuk nem akadt. Debrecen csendes maradt augusztus elsején.

Nyolcvan éve halt meg Petőfi Sándor Még mindig sűrű homály fedi a fehéregyházi tragédiát — Mit mond a történelmi kutatás?

Julius 31. gyászdatum volt az 1848-49-es magyar szabadságharc történetében. Ezen a napon esett el a Segesvár melletti fehéregyházi csatában, Bem József honvédtábornok hadtestének ágyú mellett — a költő.

Most tehát az emlékezés napja harangoz ide: mert nyolcvan esztendeje fordult annak a sötét és fájdalmas napnak, amikor Petőfi Sándor, a magyar Gómsz nagy és lángoló szavú képviselője elhalt az élők sorából. A meteor, az üstökösessillag pályája olyan, mint volt ezé a költőé, aki vakító fényességével elkápráztatta a magyar égboltot, tündökletes magyar nyelvvel papos prédikátorává vált fájának — aztán elment honvédatilában, karddal az oldalán meghalni a szabadságért vívott harc mezején.

Fehéregyháza a titkok legnagyobb titkának temetője. Itt mered elénk a kérdőjel, hogyan, mikor és milyen körülmények között pusztult el a féltisten-zseni. Történetudósok kutatták, adatok tömege áll rendelkezésünkre — világos-

A Debreceni Független Újság
példányonként vásároló
25 szelvény és
1 pengő

Leírás: ellenében egy hónapig használható a Debreceni Független Újság szelvény

173

KOLCSÓN KÖNYVTARÁT

Megszoritotta a kezemet. Megemelte rongyos sapkáját és kilépett az utcára. Néztém, hogy nyeli a gázfénytől átvért sötétség az alakját.

Útolt a Nagytemplom órája. A város már egészen kihalt. Szabó János haladt előre imbolygó léptekkel. Hátát batyuja puposította. Kerekapokás fejét tizenöt szörnyű esztendő gyilkos terhe súlyasztette előre.

Ment az állomás felé. Haza! Nyiregyházára! Az apjához, aki nem hitte el, hogy halott a fia és akinek erős, szent szülői hitét megtaltalmazta az Örökkévaló.

Gonda Jenő.

lyet, szállást, külvárosi területeket, de nyomát sem lették gyanús idegeneknek, nem jöttek nyomára sehol csoportosulásoknak. Éjszaka két órakor minden csoport bevonult a központra és megtette jelentését az ügyeletes tisztviselőnek. Senkit sem állítottak elő az ügyeleten. Csütörtökön egész nap készültségben volt a rendőrség, de munkájuk nem akadt. Debrecen csendes maradt augusztus elsején.

ság mégsem derül arra, hogy mi történhetett akkor július 31-én Petőfivel. A történelmi feljegyzések ezeket mondják:

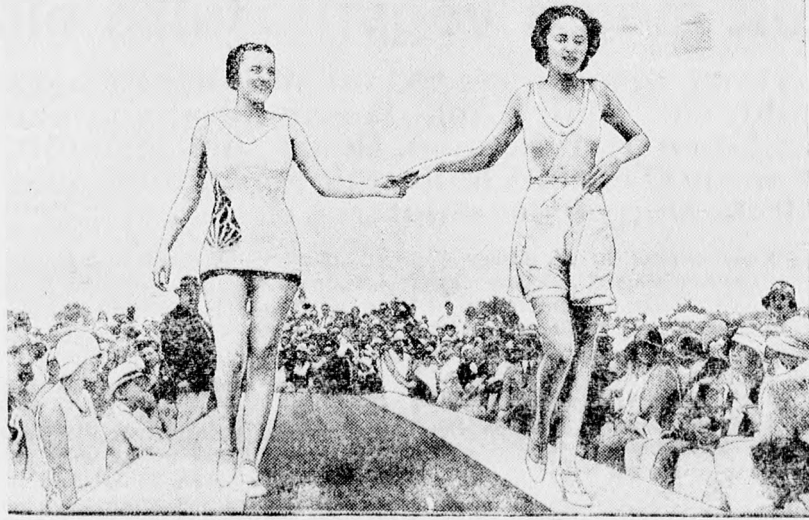
A Nagy-Küküllő völgyébe ekkor Segesvárnál nyomult előre Bem, aki vissza akarta verni Lüders orosz tábornok csapatát. Bem benyomult Fehéregyházára és tíz órakor megkezdődött az éjnyharc. Első puskalövésre holtan bukkint le lováról Skariaim orosz tábornok. Pílanatnyi fejvesztés mutatkozik az orosz csapatok között, de percek múlva erőre kapnak. Ekkor látja meg Bem Petőfi Sándort, a fiatal honvédtisztet.

— Mit keres ön itt, hogy mer ide jönni? — hangzik a tábornok szigorú szava. Az ön életét itt nem szabad kockáztatni... Petőfi engedelmessékedik a honvédtábornok parancsának. Itt-ott felbukkan a csata folyamán az örsök között. Beszél is vele dr. Lengyel honvédtörzsvezető délután négy óra körül. De Bem csapatának ügye kezd rosszul állni. Az oroszok egyre jobban erőre kapnak. Bem elvesztette a csapatát, menekülnek a huszárok, gyalogosok, egészségesekek, sebesültek. Petőfi a falu felé megy és egy hid karfájának dőlve, várja a harc végső kimenetelét. Lengyel dr. felé rohan: — Sándor, meneküljünk, a csata elvesztett...

A költő meg sem mozdul. Bizik és vár. Végre megindul, kocsit keres, hogy azon menekülhessen. Sehol sem talál egy szekert. Futni kezd az országoton. Lobogó haja a szélbe markol, szinte uszik a levegőben a menekülő költő. Egy Szarka nevű közhuszár, aki lovon menekül, megismeri, kengyelébe kapja. De Petőfi leesik a kengyelből. Két orosz lovas már nyomában van. Két kardcsapást mérnek rá. Vérzik, haldoklik. Most következik a történelem különböző kombinációja. Egyesek azt látják, hogy a támadó orosz katonák a Küküllő vizébe dobták Petőfit. Egyes kutatók azt állítják, hogy Petőfit sebesülten kocsira rakták a többi sebesültekkel együtt és a segesvári szász polgármester élve temetteti el bosszúból a magyar poétát. Állítólag még az ötvenes években is díszkedett a szász polgármester szörnyű tettével.

Amikor Bem meghallotta a nagy magyar költő halálát, a kemény katonamester majdnem sírva fakadt. Meghalt és nyomtalanul eltűnt Petőfi Sándor, sírja nincs, fejfája ismeretlen. De özvegye, aki a nagy név viselője volt, a gyászév letelte előtt tíz nappal — férjhezment Horváth Árpád tanárhoz.

A költő ezt is előre tudta. Megálmodta egyik halhatatlan versében: a „Szeptember végén” című költeményben.

Miss Amerika és Miss Európa a deauvillai szépségversenyen végighaladnak a zsűri és a közönség előtt fürdődresszben.

Augusztus 1-ig tart a jubileumi vásár, adig nagyon olcsón vásárolhat utazási cikkeket

döröndöt, retiküllit, aktatászkát

Feuermann bőrdörönmesternél, Piac ucca 26-28. (Gambrinus passage)

Piac ucca legjobb helyén
egy szoba-, előszoba
és fürdőszobás lakás
— irodának is alkalmas —
központi fűtéssel
augusztus 1-re kiadó
Értekezhetni
Piac u. 34. könyvkereskedésben

Esze
hűtött g
Euró

Buda p
jelentés a

Augusztu
a vidéken a
ben mult el
történet ren
rakban meg
kommunistá
munkaszünet
csupán a sa
voltak apró
nyamedencé
munkása lé
nem bevall
szándékkal
beszűntetés
sága és a b
cseny volta
nem terjed
szere is tö

Riasztó
vakmerő

Vakmerő r
ceni rendőrs
Béla máv. m
közel iekvő
tolva) és a
műszaki seg
rán, riasztó
ólat és így
próbálta, be
a háznépét.
felkapva egy
ahol egy szű
kezében tart
Erdős ráki
hogy igazolj
dós kérdése
Továbbra is

A C
utas

A Zeppelin
indult ameri
lan eljézése
kedett a lég
May Won
ségecsentem
kába, nem v

Amikor a
gárt, egy e
mozgásban l
retlen vendé
dett le a h
burkolatára
nek egyik
potyautas.

A Grai Z
Konstanzát,
5 óra 15 pe

Kina
Man

Fell

London, a
riai tudósít
orszag ellen
csapatok kö
nek az első
száz halotti
határ közel
szik.

Eszenyi-féle hűtött görög és sárga

fajdinnye legolesőbban

Pálffynál Kossuth u. 7

Európaszerte csendben mult el a „vörös“ augusztus elseje

Budapest, augusztus 1. Hivatalos jelentés az augusztus 1 lefolyásáról:

Augusztus elseje úgy Budapesten, mint a vidéken a legteljesebb csendben és rendben mult el. Semhol semmi kísérlet nem történt rendzavarásra. A budapesti gyárakban megszokottan folyt a munka. A kommunista titkos szervezetei egy óras munkaszünet sehohsem következett be, csupán a salgótarjáni bányamedencében voltak apróbb zavaró jelenségek. A bányamedencében levő Baglyasalja 300 munkása lépett sztrájkba. A sztrájkolók nem beavallott augusztus elseji tüntető szándékkal sztrájkolnak, hanem a munkaszünet oka a csillebüntetések magasága és a betegsegélyezési összegek alacsony volta. Ez a mozgalom egyáltalán nem terjed ki a bányamedence ipari részeire és többi munkahelyeire, mert min-

denütt a legteljesebb rendben folyik a munka. Az ország minden vidékéről hasonló jelentések érkeznek.

Belgrádi jelentés szerint Jugoszláviában augusztus elsején a legteljesebb csend és rend uralkodott. Prágában több helyen házkutatást tartottak és letartóztatták Urban tanárt, aki kommunista érzelmeiről nevezetes, valamint Wegstein nevű titkárát. A nyomozás egyelőre még nem tudta kideríteni, hogy hol van a kommunista titkos nyomdaja. Pilsenben, Aussigban és Hermannhütte-ben kisebb zavargások voltak. Berlinben a kommunista titkos szervezetei engedélyezett népgyűléseket tartottak, amelyek az imperializmust és háborút szidták, de tekintettel az erős rendőri készültségre, rendzavarásra sehohsem került a sor.

Riasztó csengővel felszerelt baromfiólat fosztott ki egy vakmerő tolvaj, aki vasfazekkal leütötte a tyukok gazdáját is

Vakmerő rablásról tettek jelentést a debreceni rendőrségnek csütörtökön reggel Erdős Béla máv. műszaki segéd tisztnek a fűtőházhoz közel fekvő lakásának udvarára bemászott egy tolvaj és a baromfiólat akarta kifosztani. A műszaki segéd tiszt okulva a szomszédai kárán, riasztó csengővel szerelte fel a baromfiólat és így mikor a tolvaj az ajtó feszíteni próbálta, berregni kezdett a csengő, felverve a háznépét. Erdős Béla kirohant a lakásból, felkapva egy karót, a baromfióhoz szaladt, ahol egy szürkeruhás, fekete kalapos férfi állt, kezében tartva egy nagy zsákot.

baromfió mellett. A gazda ingerülten kiabált a tolvajra, aki a sötétben olyan mozdulatot tett, minth megakarna támadni. Erdős a tolvaj mozdulatára teljes erejéből rásújt az ismeretlenre, úgy, hogy a karó kettétört. A tolvaj az ütés után megingott, majd hirtelen lehajolt a földre, felkapott egy nehéz vasfazekat és Erdőshöz vágta. Az ütés a fején találta a gazdát, aki véresen eszméletét veszve összeesett. A vakmerő tyuktolvaj ezután feltörte az ajtót és hat darab tyukot kilopott, amelyeket zsákjába dobált. Atment a szomszédba is ahonnan Kertész Lajosné öljából vitt el két kövér tyukot.

A rendőrség a vakmerő rabló kézrekerítésére megindította az erélyes nyomozást.

A Graf Zeppelin egy új potyautással a fedélzetén ismét utban van Amerika felé

Berlin, augusztus 1. A Zeppelin ma reggel 3 óra 29 perckor elindult amerikai útjára. A jelenlévők szakadatlan éljézése és üdvözlései kíséretében emelkedett a léghajó gyorsan a magasba. May Wong kínai filmszínésznőt, bár kétségbeesetten követelte, hogy vigyék amerikaiába, nem vették fel a léghajóra.

30 perckor Seckingen felett látták, 6 óra 05 perckor Basel fölé érkezett.

Friedrichshafen, augusztus 1. A Zeppelin-művek szikratávíró állomása a léghajó útjáról a következő rádiójelentéseket kapta:

10 óra 30 perc, Macon. Minden rendben. Simán repülünk, noha eléinte ellenszéllel kellett küzdenünk.

10 óra 58 perc, Lyon előtt. Utirány: a Rhone medrének mentén s a Földközi-tengeren át Gibraltár.

Lyon, augusztus 1. A Graf Zeppelin ma 11 óra 10 perckor mintegy 300 méteres magasságban átrepülte Lyont.

Marseille, augusztus 1. A marsellei rádióállomás a Dahn nevű gőzöstől értesítést kapott, amely szerint a hajó ma délután 3 órakor látta a Graf Zeppelint. A léghajó dél felé haladt, körülbelül 200 kilométeres gyorsasággal. Az a hely, ahol a gőzös a léghajóval találkozott, Marseille és a Baleári szigetek közt van.

Kína és Oroszország megbizottai Mandzsuriában megkezdték a megegyezési tárgyalást

Fellázadt két ezred egy szibériai városban

London, augusztus 1. A Daily Mail mandzsuri tudósítója részletes jelentést közöl az orosz ellenforradalmárok és a reguláris orosz csapatok között lefolyt imani csatáról, amelyek az első Reuter-jelentés szerint több, mint száz halottja volt. Iman város az orosz-kínai határ közelében, Vladivosztoktól északra fekszik.

A városban állomásozó két orosz ezred fellázadt.

hatalmába kerítette a municióraktárt és több páncélvonatot is. A lázadás leverésére Vladivosztokból rendeltek ki orosz csapatokat, amelyek tegnap megérkeztek az ellenforradalmárokkal.

Orosz katonaszökevények elbeszélése szerint

a vörös hadseregben teljesen felhoblott a fegyelem.

Mandzsuria nagyon messze van Moszkvától és ezt az orosz hatonák jól tudják. Ide már nem ér el a mindenható politikai rendőrség, a GPU keze s a csapatok ellenőrzése igen nehéz. A moszkvai kormány éppen ezért azt a taktikát követi, hogy egy-egy helyőrségbe csak kisebb csapatteket küld, abban a reményben, hogy ha a katonák nem tudnak érintkezni egymással, az ellenforradalmi mozgalom is veszít az erejéből.

London, aug. 1. A keletkínai vasút tétőglárlása miatt fölmerült konfliktus elsimítása folyamatosan van.

Mandzsuria városában tegnap megtörtént az első összejövetel az orosz és a kínai kormány teljes hatalmu megbizottai között.

A szovjetkormány a charbini orosz főkonzul, a nankingi kormányt a charbini külügyi főbiztos képviselte. Az első összejövetelen arról tárgyaltak, hol és mikor ülön össze az orosz és a kínai delegáció, mely az érdemleges tárgyalásokat folytatni fogja. Beavallott politikai körökben úgy hírlk, hogy

a nankingi nemzeti kormány már hajlandó a státuszko visszaállítására a keletkínai vasutakon.

feltéve, ha Oroszország kötelezi magát, hogy beszünteti a kommunista propagandát Kínában.

London, aug. 1. Mandzsuliából érkező jelentés szerint megkezdődött a kínai és orosz delegátusok tárgyalása. A megbeszélések egy vasúti kocsiában folynak. Kína megbizottai kifejezték, hogy hajlandók az orosz kívánságnak eleget tenni és a vasúti forgalmat ismét helyreállítani, amennyiben a szovjet kellő garanciát nyújt arra, hogy Kínában végleg megszünteti a kommunista propagandát.

A fagysegély a minisztertanács előtt

Budapest, augusztus 1. A kormány tagjai holnap délelőtt 10 órakor Vass József helyettes miniszterelnök elnökletével

minisztertanácsra ülnek össze.

Ezen a minisztertanácson hír szerint Wekerle Sándor pénzügyminiszter fontos előterjesztéseket kíván tenni elsősorban a fagykárosultakkal kapcsolatban.

Tudvalevő, hogy a kormány a fagykár által teljesen elpusztított vidékek felségítésére nagyszabású akciót kezdett, amelyre már bizonyos összegeket fojlesztottak is. Tekintettel arra,

ÉRTESETÉS.

Értesítjük a pénztári tagokat és a munkaadókat, hogy a **DEBRECENI KERESKEDELMI BETEGSEGÉLYZŐ PÉNZTÁR** hivatalos helyiségeit a Piac ucca 8. szám alól

Petőfi tér 8. sz. alá helyezte át.

Hivatalos idő d. e. 8-12-ig

IGAZGATÓSÁG.

hogy ennek az akciónak a lebonyolítása közel 30 millió pengő kiadást jelent, tárgyalások folynak arra vonatkozólag, hogy

milyen módon teremtsék elő ezt az összeget és milyen keretek között folytassák a segélyakciót.

Az elterjedt hírek szerint Wekerle pénzügyminiszter a holnapi minisztertanácson tesz erről a kérdésről konkrét javaslatot.

Elfogták Hajduszoboszlón Nahovszky gyógyszerészgyakornokot, kémkedés, gyujtogatás, okirathamisítás és sikasztás miatt

Erkölesi bizonyítványát akarta átvenni Nahovszky, mikor távirati utasítás alapján letartóztatták

Hajduszoboszlónak nagy szenzációja van. Váratlanul letartóztatták Nahovszky Géza gyógyszerész gyakornokot, aki évekig élt a városban, ismeretségbe került előkelő családokkal és jövevű családba nősült be. Gyermekke is van, egy 6 éves leánykája. Hajduszoboszlón hosszú ideig a Barkóczy patikában dolgozott. Két évvel ezelőtt elhagyta a patikát és az egyik ismert nevű biztosító intézetnek lett az üzletszerzője. Egy évvel ezelőtt elköltözött Hajduszoboszlórról, leutazott a jugoszláv határ közelébe és Kalocsa közelében vezetője lett egy kis falu Hangya szövetkezetének. Ennyit tudtak Nahovszky Gézáról a hajduszoboszlóiak, akiket nagyon meglepett a volt gyógyszerész letartóztatása és fantasztikus mesékkel magyarázták, miért került csendőrök szuronyá közé Nahovszky Géza, aki igen hecsült család tagja és akinek az apja pap.

merőcsinél, majd felment a rendőrkapitányságra és erkölesi bizonyítványt kért a maga számára kiállítani, melyet utlevél váltáshoz akart felhasználni. Nahovszky ellen nem volt semmi terhelő adat, gyanus sem volt s így nem került nehézségbe az utlevél kiállítása. Nahovszky sürgette az erkölesi bizonyítványt, melynek átadását megígérték neki.

A VÉGZETES TÁVIRAT

Nahovszky a rendőrségen pontosan megjelent abban az időben, melyben lelezték, hogy átadják az erkölesi bizonyítványt. Vidáman ment be a hivatalba és kérte a bizonyítványt hangsúlyozva, hogy ígéretet kapott arra vonatkozólag, hogy kezéhez kapja. Megnyugtatták, hogy az erkölesi bizonyítvány már készen van

Üzlethelyiség
Csapó u. 5. sz. a. kiadó
Klein Ignác.

de hiányzik még a kapitányság vezetőjének aláírása és ezért várnia kell egy keveset. A volt gyógyszerészgyakornok türelmetlen lett és ingerülten haladt be a kapitányság vezetőjéhez, mikor beküldték. Azt gondolta, hogy a várva-várt erkölcsi bizonyítványt kapja kezébe. Nagy megdöbbenéssel látta azonban, hogy a kapitány nem a bizonyítványt tartja a kezében, hanem egy táviratot, mely a kalocsai ügyészségről érkezett a rendőrséghez néhány perccel előbb. A táviratban felhívták a hajduszoszoboszlói rendőrséget, hogy Nahovszky Gézát vegyék őrizetbe, mert alaposan gyanúsítható okirathamisítással és sikkasztással. A távirati utasítás értelmében a megrémült Nahovszkyt azonnal lecsukták és szigorúan őrizték, míg érte nem jött két csendőr és egy detektív, akik elvitték Kalocsára.

A MOTOZÁS EREDMÉNYE

A hajduszoszoboszlói rendőrségen megmotozták

Nahovszkyt, aki kétségbeesve hangzottatta ártatlanságát. Találtak nála 2000 pengő készpénzt, idegen, főleg utóállambeli okiratokat, pecsétet, jegyzői iratokat, igazoló lapokat, melyek jórészt nem voltak teljesen kitélve.

A vádak szerint Nahovszky a Hangyánál, melynek vezetője volt, sikkasztott. Az ártó nyomatok hogy eltüntesse, felgyújtotta az iródat, azt gondolva, hogyha elégnék a könyvek, nem tudják bizonyítani bűnösségét. A tűz azonban átterjedt az iródból a raktárba és leégett az egész épület.

Hajduszoszoboszlói tartózkodása alatt elhallgatta a Hangya épületének leégését és ismerőseinek azt mondta, hogy szabadságon van, mert javították a Hangya épületét.

A nyomozás a súlyos vádakkal terhelt Nahovszky ellen folyik, tovább és nagy meglepetésekre van kilátás.

munkához lássanak.

Harminc állam járult hozzá Amszterdamban a közüzemek tárgyában hozott határozathoz.

amely ezeknek a vállalkozásoknak körét a legszűkebb korlátok közé utalni javasolta. Magyar részről nem kisebb jelentőségű delegátus pártolta a határozatot, mint Felner Henrik, a GyOSZ elnöke.

Legújabbán arról szól a hír, hogy a pénzügyminisztériumban törvényjavaslat készül

a községek háztartásáról, amely behatóan foglalkozni fog a közüzemek dolgával is. A törvénytervezet — hír szerint — fokozottabb ellenőrzés alá akarja vonni az összes községek üzemeket. Befolyást biztosít a törvényjavaslat a legfőbb felügyeleti hatóságnak arra, hogy produktív és takarékos gazdálkodásra kényszerítse az üzemeket. Előírhatja az egyes üzemek léptetését, megszüntetését, vagy átalakítását. A tervezet azon az elven épül fel, hogy az adózó polgároknak indokolatlan konkurenciát semmiféle közüzem ne csinálhasson stb. stb. Mindezt regisztrálva nyomatékosan hangsúlyozniuk kell, hogy körülbelül mindarra amit az elterjedt hírek szerint az új törvénytervezet a közüzemek dolgában elérni akar.

a kormányának máris megvan a törvénybe foglalt felhatalmazása.

Az 1928-iki V. tc. 48. szakasza ugyanis megadta a kormányának a felhatalmazást, hogy az önkormányzati testületek bármely alakban működő nem gazdaságos, vagy nem közszükségletet szolgáló üzemének, vállalatának, intézetének korlátozását, átalakítását, összevonását, vagy megszüntetését elrendelheti.

Az a kártevés, amely a kereskedőket és iparosokat a közüzemek túltengő konkurenciájával éri, egy percig sem szünetel.

AMATŐRFELVÉTELEK A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG KÉPES MŰMELLÉKLETÉN.

Az amatőrfényképezés köréből mindgyakrabban megnyilvánult óhajnak engedve, képes műmellékletünkön a hozzánk eljuttatott sikerült bármely tárgy felvétele közölni fogjuk.

AMATŐRÖK JUTTASSÁK EL A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁGHOZ A BERZEKI FOTOBÖRZE UTJÁN

érdekes és hangulatos felvételeik egy-egy kópiáját műmellékletünkön való közlés céljából. A felvétel helyét és idejét is kérjük közölni.

Nem lehet tehát addig várni, amíg a bejelentett törvénytervezet elkészül, átmenetileg a különféle rostákon és végül törvényvé válik.

Remélhetőleg nem fogja tehát magát az érdekképviseleték összefogásával folyó akciót attól elalattani hagyni, hogy ime a közüzemek szabályozása végett most már külön törvénytervezet készül.

Minden halogatás nélkül, tekintet nélkül arra, hogy megszünt-e már a kánikula vagy nem, a legnagyobb erőfeszítéssel az 1927. évi V. tc.-ben kapott felhatalmazással

és hogy ne tűnjön meg indokolt rendelkezéseivel szemben semmiféle renitenciát.

Kiírják a pályázatot augusztus 15-én a Budapest-Nyiregyháza és a Miskolc-Nyiregyháza-Debrecen közti fővonalak utépítési munkálataira

Allandó burkolattal látják el a fővonalakat és kijavítják a fővonalakból kiágazó mellékutakat

Budapest, augusztus 1.

A budapest-pécsi és a budapest-siófoki utépítési munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy az utóbbiak hamarosan befejeződnek és az utonnan épített utak a közeli jövőben már átadhatók a forgalomnak. E 250 kilométernyi utépítés, csupán első etappja a kereskedelmi kormány utépítési programjának, amelynek végrehajtásával nemcsak az áruszállítást akarják megkönnyíteni, hanem Magyarországot is bekapcsolni az európai autóforgalomba.

Az utépítési program további keresztülviteleképpen augusztus 15-én újabb 1200 km.-nyi utépítésre írnak ki pályázatot. Így

allandó burkolattal látják el a budapest-szegedi, budapest-nyiregyházi és a miskolc-nyiregyháza-debreceni vonalakat, a

budapest-miskolc-sátoraljai helyi, a budapest-szekszárdi, a győr-soproni és a győr-hegyeshalmi fővonalakat.

és ezzel egyidejűleg kijavítják, illetőleg újépítik a fővonalakból kiágazó mellékutakat is.

Ma délelőtt Forster Gyula helyettes államtitkár a kereskedelmi minisztérium ut-és magassági osztályának vezetőjével tárgyalta Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter az utépítési program második részének lebonyolításáról és az újabb pályázat kiírásáról.

Az építési munkálatokat nyomban a pályázatok elbírálása után meg fogják kezdeni.

Ilyenformán tehát a közeli jövőben ismét igen jelentős munkálatokra van kilátás, ami bizonyára további jórtékony hatással lesz a gazdasági életre.

A világ-jamboree megnyitását nagy feltűnést keltettek a magyar cserkészek

A connaughti herceg megnyitó beszéde

London, augusztus 1. Sir Robert Baden-Powell főcserkész tegnap a jamboree megnyitása előtt a connaughti herceggel villásreggelizett. Beszélgetés közben kimutatott az ablakon, a szakadó esőre és a következőket jegyezte meg:

— A cserkészek fűrdömesternek neveztek el. Ugy a kopenhágai, mint a budapesti cserkészünnepeken, ahol megjelentem, esett az eső. Most az időjárás itt is igyekszik hírnevemet fentartani.

Az eső ellenére is felelhetetlen látvány volt a jamboree megnyitása.

Negyvenkét ország ifjúsága vonult fel katonás rendben.

mindegyik saját zászlaja alatt vonult fel. Negyvenkét nyelven üdvözölték nagy lelkesedéssel a cserkészet megalapítóját.

Az 50.000 cserkész közül az angol lapok különösen kiemelik a magyar link festőt csoportját.

A magyar csapat „Jehértollas” (árványhajás) kalapjai és mezei virágok tarka eszokrálval

szorozott zászlói voltak a lapok szerint a hatalmas felvonulás legszebb színei.

A connaughti herceg megnyitó beszédében ismertette a cserkészmozgalom történetét és hangsúlyozta, hogy ma már 2 millió cserkész van, akik a világ valamennyi fajtához és vallásához tartoznak.

Üdvözölte a herceg a világ minden részéből összegyűlt ifjúságot és kiemelte a cserkészmozgalom nagyszerű sikereit és erkölcsi alapját. A cserkészek híven teljesítették kötelességüket hazájukkal szemben a világháborúban is. Ma, midőn az emberiség a háború romjait igyekszik eltakarítani és a tartós béke alapjait akarja lerakni, az ifjúságnak szintén ki kell vennie részét ebből a munkából.

— Az itt egybegyűlt cserkészcsereg tekintetéből — fejezte be szavait a connaughti herceg — egy jobb jövő hajnala sugárzik az emberiségére.

Ezzel a herceg megnyitottak jelentette ki a jamboreet. Baden-Powell főcserkész háromszor körültépte a fűt és megkezdődött az 50.000 cserkész elvonulása.

Erélyes intézkedések kellenek a közüzemek ellen

A községek háztartásáról készülő törvényjavaslatban a közüzemekről is intézkedések lesznek

Egyik jelentős budapesti közzgazdasági lap írja a közüzemek kérdésével kapcsolatban, amely Debrecen is igen élesen érdekl, a következőket írja:

Az az akció, amely az érdekképviseletek vezetésével elsősorban a semmiféle közszükségletnek meg nem felelő üzemek megszüntetése, vagy ahol az ilyen művelet indokolt, radikális leépítése végett megindult, eddigelé alig tud számottevő eredményeket felmutatni és általában nem folyik azzal az energiával és olyan gyors tempóban, mint amínőre szükség lenne. A június elején a régi képviselőházban lefolyt

tiltakozó gyűlés óta igazán nagyon kevés törvényt. A főváros közgyűlésének sérelmes határozatát megfélebbítették. Ugy tudjuk, hogy ezenkívül azt is elhatározták, hogy az érdekképviseletek kiküldetéseiből állandó bizottságot alakítsanak, hogy monstre deputációval mennek a miniszterelnök elé. A nyári szünet azonban, úgy látszik, egészen megakasztotta a nagy akciót, mert hiszen régóta nem hallani arról most már semmit. Pedig a nemzetközi kereskedelmi kamara amszterdami kongresszusa újabb impulzust adhatott arra, hogy a közüzemek ellen való védekezésben nálunk is erélyes

Az igazoló választmány megállapította a viriliseket választó legtöbb adót fizetők névjegyzékét is Dr. Juhász Nagy Sándor ismét megjelent az ülésen

Debrecen város igazoló választmánya csütörtökön délelőtt Poroszlay László elnöke alatt ismét ülést tartott, amelyen most már ama legtöbb adót fizetők névjegyzékét állapították meg, akik a virilisz tagokat fogják megválasztani.

Az ülésen részt vett dr. Juhász Nagy Sándor bizottsági tag is, aki a választmánynak egyik üléséről eltávozott s azon az ülésen sem jelent meg, amelyen az ismeretes jogfosztás történt. Dr. Juhász Nagy Sándor az ülés megnyitása után a következő deklarációt tette:

— Mikor a mult ülésre a meghívást megkaptam, azonnal közöltem dr. Vargha polgármesterhelyettes úrral, hogy az ülésen szívesen részt veszek, ha a kb. 2000 felszólalásnak érdemi elintézését lehetővé teszik azáltal, hogy vagy hivatalból beszerzik a rendőri bejelentési hivataltól a helybenlakásra vonatkozó adatokat, vagy pedig a városkában őrzött számlalólapokat a beadványokhoz csatolják. Miután azonban erre irányuló kérésemet nem teljesítették, az ülésen nem jelenhettem meg. Akkor ezt az ügyet a választmány befejezte s ma már egészen más ügy tárgyalása következik, miért is megjelentem, hogy ezzel is kifejezzem a város ügyeinek intézésében való további részvételre irányuló készségemet.

Az ügyek előadója, dr. Csóka László, tette meg ezután előterjesztéseit. Az igazoló választmány a beérkezett felszólalásokat három csoportba osztotta. A választmány megállapította, hogy a virilisek névjegyzékével kapcsolatosan összesen 104 felszólalás érkezett be. — Ezekből, mint elkésettett 1 felszólalást

utasítottak vissza, míg a többi 103-at tüzetesen felülvizsgálták.

Az első csoportban 25 kérte adójának kétszeres beszámítását. Ebből a választmány 19 esetben adott helyet.

A második csoportban 6 kérte az adatok helyesbítését. Itt 4 esetben teljesítették a kérelmet, mivel erre a jogalap megvolt.

A harmadik csoportban 76 kérte a virilisek névjegyzékébe való felvételét. Ebből felvételre 44, elutasítottak előbb 11 felszólalást, majd pedig huszonötöt, mert az illetők adója nem éri el az előirt legkisebb adót.

Az előterjesztés és a felszólalások felülvizsgálása után Poroszlay László kormányfőtanácsos megköszönte a tagok részvételét s a központi igazoló-választmány ülést berekesztette.

A névjegyzék leírása után — minden valószínűség szerint augusztus hó 5-től kezdve — a névjegyzéket közszemlére teszik ki, amelynek határideje után a közigazgatási bírósághoz lehet panasszal élni.

A debreceni törvényszék hamis ötvenfilléres készítőit ítélte el csütörtökön délelőtt

Csütörtökön délelőtt a debreceni törvényszék Jankovich tanácsa tárgyalta a szilvásváradai pénzhamisítók ügyét, akik hamis ötvenfilléresket gyártottak, de a silány hamisítványokon rajtavestettek. A vádlottak padjára kerültek Boros Kazai Bálint és Szabó Imre szilvásváradai lakosok, akik az elmúlt évben szövetkeztek a vád szerint Böhm Lajos és Boros Balázs műszerészekkel hamis pénzek gyártására. Eleinte ötvenfilléreseket gyártottak és csak később akartak áttérni a papírpénz hamisítására. A banda tagjai hamrosan kézrekerültek, Böhm Lajost a törvényszék egy évi és három hónapi, társát, Borost pedig két hónapi fogházra ítélték.

A törvényszék annak idején elkülönítette a műszerészek ügyét Szabónak és Kazainak az ügyéről. A törvényszék csütörtökön tartotta meg a tárgyalást Kazainak és Szabónak az ügyében. Kazai beismerte, hogy beszélt a pénzhamisításról a műszerészekkel, de Szabó tagadta, hogy része lenne a bűncselekményben. A bizonyítékok alapján a bíróság megállapította Kazai bűnösségét és ezért egy hónapi fogházra ítélte. Szabót bizonyíték hiányában felmentették.

Piac ucca legjobb helyén 4szobás lakás központi fűtéssel és minden komforttal augusztas 1-re kiadó. Értekezhetni: Piac u. 34., könyvkereskedésben.

Megtartották a K... ru

Az idén a telmében még város a pályázatiandó r... szállítás... kiellátó erede... kereskedő, ill...

Az ajánl... a városk... Szegedy L... bontásnál az... sokon kívül... Kövesdy Imr... vatal részér... vevőség rész... árvaház rész... Számbavet... csak egy bu... ceni kereske... fiu- és leány... kákra, fehér... A verseny... és iparosok... díszabó Deb... dapest, Kard... nél Debrec... recen, Darv... Debrecen, B... András Debu... Kontsek két irányba... Miután a m... mertették, a... Az ajánla... mér polgárr... terjeszteni... döntött az a... törvény ért... joga a polg... illeti, aki a... alapján hozza...

Engi Sándor... tése e hó 2... kert, János... van uccai... roly és Tá... Palágyi... görög Kath... ken delután... temető káp... metkezési... Soltész... református... után 5 óra... ban történ... uccai teme... zési vállala... Szabó Z... éves, refor... ken delután... mető halott... metkezési... Salláh... metése e h... lesz a Pé... A temetés... lalat rende... Somogyi... tus. Temet... 10 órakor... háztól a P... Csarka, K... Szabó M... Temetése... kor lesz a... jából. A r... rendezi.

— A... másolja, P... börze. P... — A F... ri, debrec... ségeit ez... suth ucca... I. emelet...

M... M... isz... hid... M...

Megtartották a versenytárgyalást a Kövesdy árvalapítvány ruhaszükségletére

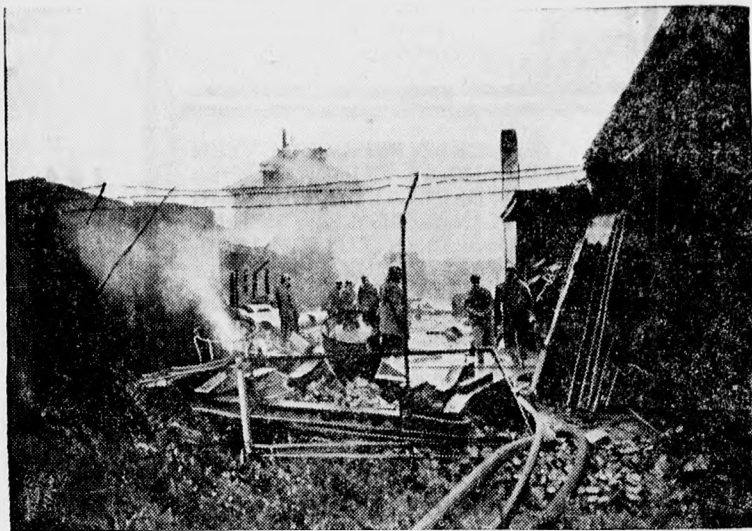
Az idén a közszállítási szabályrendelet értelmében még a nyár folyamán meghirdette a város a pályázatot a Kövesdy-árvalapítványnak szállítandó ruhaneműekre. A versenytárgyalás kielégítő eredménnyel végződött, amennyiben 9 kereskedő, illetve iparos nyújtotta be ajánlatát. Az ajánlatok felbontása tegnap történt meg a városházán bizottság előtt, melynek elnöke Szegedy Lajos városi aljegyző volt. A felbontásnál az ajánlattevő kereskedők és iparosokon kívül a következők voltak jelen: bilkei Kövesdy Imre földbirtokos, a tisztí ügyészi hivatal részéről dr. Csorba Antal ügyész, a számvétség részéről Papp József számellenőr, az árvaház részéről pedig Kiss Kálmán közgyám.

Számavették az ajánlattevőket, akik között csak egy budapesti, míg a többi mind debreceni kereskedő és iparos. Az ajánlat részben fiú- és leányruhára, részben pedig cipőkre, sapkákra, fehérművekre stb. szolt.

A versenytárgyaláson résztvevett kereskedők és iparosok a következők: Nánássy József férfinéző Debrecen. Guttman J. és Társa Budapest, Kardos László Debrecen, Kontsek Kornél Debrecen és ismét Kontsek Kornél Debrecen, Darvas Béla Debrecen, Petrik Károly Debrecen, Berkovics Zoltán Debrecen, Bun András Debrecen. E felsorolásban azért szerepel Kontsek Kornél neve kétszer is, mert a cég két irányban tett ajánlatot.

Miután a versenytárgyalás eredményét ismertették, arról jegyzőkönyvet vettek fel.

Az ajánlatokat legközelebb dr. Vargha Elemér polgármesterhelyettes-főjegyző elé fogják terjeszteni. Ezelőtt ugyanis a városi tanács döntött az ajánlatok felett, az új közüzem törvény értelmében azonban most a döntés joga a polgármestert, vagy annak helyettesét illeti, aki a betérített szakértői vélemények alapján hozza meg határozatát.

Óriási robbanás Vorsigwaldban. A tűzoltók dolgoznak a romok között.

Tűz volt csütörtökön a Dobozi temetőben

Csütörtökön délelőtt értesítették a tűzoltóságot, hogy a Dobozi-temetőnek gazsál, bokrokkal borított részén tűz támadt és nagy füst árasztja el a területet. A tűzoltók hamarosan kivonultak és félóra alatt eloltották a 16 négyzetméternyi területen égő száraz avart.

dobott égő gyufa gyújtotta meg a száraz fűvet, amelytől lángra lobbant a gaz és száraz bokor.

Szerencse, hogy a tűzoltók idejében érkeztek, mert ha késnek, a terjedő tűz gyorsan elharapódzott volna és a fejták is áldozatul estek volna az avartűznek.

A vizsgálat szerint valószínűleg el-

Egy francia lap szenzációs cikkben lép le a szovjetmegbizottak forradalomgyártó mesterkedéseit

„Komédia és mesterkedés az egész, csak a moszkvai zsoldot akarják továbbra is megtartani“

Páris, augusztus 1. Augusztus 1-re tervezte az orosz szovjetköztársaság Európa forradalmosítását. Hogy ez a terv meghusult és az európai államok még ma is polgári jólétnek örvendhetnek, az annak köszönhető, hogy Párisban a L'Humanité szerkesztőségében leleplezték a kommunista pártirodát, ahol az előkészített forradalmosítási terveket őrizték. Érdekes megvilágításba helyezi ezt a felfedezést a Journal cikke, amelyet Clément Vautel írt. A cikk a következőképpen szól:

A kommunizmus maga, vezetői, bürokratái, előadói, katonai szervezői, nyomdászai és bizalmi emberei számára mondhatni, már csak mesterkedés. Éppen olyan

pálya, mint más. Csak az az egy kellemtelen, hogy a moszkvai központ Európa különböző államaiban szétszórt propaganda irodáit nem hagyja nyugton. Ezek az emberek valamit látni is akarnak a pénzükért. És ezért az a véleményük, hogy a francia, német stb. elvtársak indolenciával, gyöngeséggel és kedvtelenül végzik munkájukat.

Itt van például Badin ur, az egyik kommunista nagyfőnök, aki legszívesebben nyugodtan élne irodájában, ha engednék, csak hogy percenként kapja a moszkvai táviratokat. „Mikor tör ki az ön forradalma? Minden körülmények között tenni kell valamit, a legközelebbi

postával várjuk a megkezdett offenzíva első beszámolóját. Ha nem történik valami, tovább se pénz, se posztó.”

Hiába magyarázza a szegény szovjetmegbizott, hogy naponta írja a cikkeket a francia kommunista lapokba, hogy felfordulást idéz elő a kamarában és a szenátusban közbekialtásaival és hogy az elvtársak nagyrésze munkájáért mártírbörtönben van. Mit akarnak még többet? A moszkvai urak azonban fittyet hánynak az európai gyalázatos viszonyoknak és állandóan tovább követelőznek. „Mára, vagy holnapra mindenképpen elvárjuk a forradalmuk kitörését.” Ez azonban a moszkvai elvtársak számára mindig csak jámbor óhajtas marad. Forradalmat ígérni könnyű. Ezzel szemben elég nehéz a forradalmat meg is csinálni. Minden körülmények között veszélyes kaland, amelynél a vezető még nyakát is törheti. Sajnos, lehetetlen megértetni a moszkvai vörös centrummal, hogy a fanatikus gondolkodással elképzelt világforradalom milyen nehézségbe ütközik. Könnyű elképzelni, hogy a francia, német, orosz, wengerski kameradok csak úgy nekiszaladásból fel fogják borítani a burzsoá világrend rozzant építményét. Elsősorban nem is olyan rozzant ez az építmény, amelyben az elvtársak különben egész jól érzik magukat, másodsorban hol az a tömeg és az az erő, amely ilyen lendületre képes.

Hogyan lehet tehát segíteni. A trükk régi és egyszerű, de ezuttal is jól bevált. Az elvtársak nagy jelszavaik és nekiképzéseik közben még a csak szocialista érzelmű munkásságot is megvetéssel eltávolítva a szervezkedésből, megrendezik a május 1-i tüntetést. És meg akarják rendezni ugyanilyen szenzációsan az augusztus 1-i tüntetést is. Az összeesküvés azonban nem is titokzatos, mindenki be van avatva és az offenzíva részletesen kidolgozott terveit ott huzódnak meg minden résztvevő zsebében és minden asztalfiókban.

A rendőrségnek ezután igazán nincs nehéz dolga, mint május 1-én a széles körben terjesztett készülődésekről egész egyszerűen tudomást szerezni és összefogdosni a harcos alakulatok tagjait, akik a legnagyobb örömmel fogják tudomásul venni, hogy ők is mártír-nimbuszra tesznek szert ilyen olcsó áron és vidáman vonulnak be, mint a hősök, a rendőrségi fogdába, zsebükhöz a pakli kártyával.

Igy történt most is. Néhány nappal augusztus 1-e előtt a rendőrprefektus elment a kommunisták főhadiszállására, kényelmesen körülnézett a forradalomelőkészítő bizottság irodájában, kihuzta a leg-

Gyászrovat

Engi Sándor 9 hónapos, református. Temetése és hó 2-án délután 4 órakor lesz a Csapó-kert, Jánosi ucca 84. számú gyászházától a Hatvan uccai temetőbe. A temetést Gebauer Károly és Társa temetkezési vállalat rendezi.

Palágyi Istvánné Paulovits Anna 36 éves, görög katolikus. Temetése és hó 2-án, pénteken délután 2 órakor lesz a Szent Anna uccai temető kápolnájából. A temetést Fehértői temetkezési vállalat rendezi.

Soltészky Andrásné Nemes Pirokska 42 éves, református. Temetése és hó 2-án, pénteken délután 5 órakor lesz a Kossuth uccai templomban történő gyászszertartás után a Kossuth uccai temetőbe. A temetést Fehértői temetkezési vállalat rendezi.

Szabó Zoltán klinikai műbutorasztalos, 30 éves, református. Temetése és hó 2-án, pénteken délután 4 órakor lesz a Péterfia uccai temető halottas házából. A temetést Fehértői temetkezési vállalat rendezi.

Salláth Magda 3 hónapos, református. Temetése és hó 2-án, pénteken délután 3 órakor lesz a Péterfia uccai temető halottas házából. A temetést Csurka „Kegyelet” temetkezési vállalat rendezi.

Somogyi Hóly Márta 10 hónapos, református. Temetése és hó 3-án, szombaton délelőtt 10 órakor lesz a Zrínyi ucca 31. számú gyászházától a Péterfia uccai temetőbe. A temetést Csurka „Kegyelet” temetkezési vállalat rendezi.

Szabó Matildka 6 hónapos, római katolikus. Temetése és hó 2-án, pénteken délután 3 órakor lesz a Szent Anna uccai temető kápolnájából. A temetést Dankó temetkezési vállalat rendezi.

— Amatőrök felvételeit kidolgozza másolja, nagyításokat készít Berzéki fotobörze, Piac ucca 38.

— A Pénzüntézetek Országos Biztosító rt. debreceni vezérigynöksége irodahelyiségeit ez évi augusztus 1-től kezdve Kossuth ucca 8. sz. alól Miklós ucca 4. szám, I. emelet helyezte át.

A vorsigwaldei robbanás. A sebesülteket a mentők kiviszik a veszélyességi zónából.

FOGALOM

a közönség körében az a tisztaság, rend és előzékeny kiszolgálás, melyet

20 százalék engedmény

adása mellett nyújtunk ezen lap előfizetőinek

Legolcsóbban

nálunk ékezhets, mert olcsó árainkból külön kedvezményképen (P 150-es menüt kivéve)

10 százalék

engedményt adunk.

SEMMI

költsége sem az érkezéskor, sem az elutazáskor mert szemben vagyunk a KELETI PÁLYAUDVÁRRAL.

Ma yaros vendégzeretettel várjuk család szálodánkban.

Park Nagyszálloda

VIII, Baross tér 10.

MEGNYILT MEGNYILT

MARGIT gőzfürdő — MARGIT kádfürdő — MARGIT

iszapfürdő — MARGIT szénsavas fürdő — MARGIT

hidegvizgyógyintézet — MARGIT fogyasztó habfürdő

MEGNYILT MEGNYILT

közelebbi fiókot, amelyet a biztonság kedvéért kulccsal be sem zártak, megtárlta és kivette a terveket, lefoglalta és lepecsételte az ajtókat és nyugodtan távozott. Ettől a pillanattól fogva azután szó sem lehet többé arról, hogy a külföldnek beharangozott és Moszkva vörös urainak megígért revolúció kitörhessen.

No, hála Istennek — sóhajtanak fel most a vezetők. — Hát megmenekültünk. Végre leleplezték bennünket, de már ideje is volt. Azután leülnek az íróasztalhoz, gyorsan jelentést írnak Moszkvába, melyben őszinte fájdalommal tudatják a tervezett forradalom balsikerét és egyszersmind szentül megígérik, hogy legközelebb ügyesebben fognak hozzá. Azután jön tovább a szovjet pénze és újra kezdődik az a kellemes bürokrata forradalmár egzisztencia, amelyet eddig is folytattak.

Közben néhány naiv és lelkesedő ügyelent, aki nem ismerte fel, hogy mi az egészben az üzlet, letartóztatnak, megrendszabályoznak és kikísérnek a határra. Menjen Isten hírével máshova forradalmat csinálni. De efelett a vezetők könynyen elsiklanak, valami kockázatot mégis csak viselni kell és így kedvesen és barátságosan mégis csak befejezést nyer a komédia a legközelebbi alkalomig.

Augusztus hó 4-én rendkívüli közgyűlést tart az ipartestület

A debreceni ipartestület 1929. évi aug. hó 4-én, vasárnap délelőtt 10 órakor sajtó dísztermében rendkívüli közgyűlést tart.

Tárgysorozat: 1. A gazdasági helyzet nyomorúságai és munkaalkalmak teremtése. 2. A kamarai választások ügye. 3. A kisipari kölcsönügy. 4. A beígért adókedvezmények kisürgetése. 5. Állásfoglalás a törvényhatósági bizottsági tagválasztói névjegyzékekből az iparosok tömeges kihagyása tárgyában.

A rendkívüli közgyűlésre Debrecen sz. kir. város iparosságát ezúton hívja meg és kéri pontos megjelenésüket a Debrecenben, 1929. évi július hó 27-én tartott rendkívüli előljárásági ülésből. Varjassy Imre ipartestületi elnök.

A debreceni csata évfordulója

Ma, augusztus 2-án délután fél 6 órakor ünneplik meg a Hősök-temetőjében a debreceni csata 80-ik évfordulóját, mely alkalommal a katonaság és polgárság felkeresi a Hősök-emlékét, melyet a város, a hatóságok és testületek megkoszorúznak. Az augusztus 2-án lezajlott debreceni csatát Nagy Sándor tábornok vezette,

Nagy Sándor.

aki a hatalmas orosz tulerővel szemben hősiessé küzdött. Eredetileg Görgeytől a visszavonulásra kapott parancsot Nagy Sándor, de augusztus 2-án futár hozta az ütközet felvételére az ugynevezett reggeli parancsot, amely abból a feltevésből indult ki, hogy a magyar csapatokkal szemben álló orosz haderő jelentéktelen, holott ez a hadsereg 50.000 főből állott. Debrecen város közönsége a katonasággal együtt kegyeletes módon áldoz a szabadságharc halhatatlan hősei emlékének.

A GYERMEKSZÉPSÉGVESZÉNYEN NYERT DIJAKAT KÉRJÜK MA ÉS HOLNAP DELELŐTT 8-TÓL 12-IG ÉS DÉLUTÁN 2-TÓL 6-IG a DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG KIADÓ-HIVATALÁBAN OKVETLEN ÁTVENNI.

Az ember vidéken

Az ember lassan elfelejti Pestet, a Dunapartot és az égre festett Gellérthegyet; lámpákat, hosszú sorban... az ember elfelejti itt a porban.

Itt ráborul az emberre a csend és imája lesz az esőért esengés; az égre, reggel, mint a többi, felnéz, személyes ügye a tengeri-termés.

Az ember kissé tétlen és ha jön-megy, a korzón, itt-ott, udvarol a hölgynek; nem hívja senki délután teára, mert ennek itt még házasság az ára.

Igy él az ember, mint valaha régen, így él az ember álmag vidéken; meglátogatja egy-két régi hivatás pihenteti a fáradt pesti szívét.

Mig egyszer csak, nem gondol semmi másra, szépen, gyalog, kimegy az állomásra; már nemsoká leszál a nyári este, megy a vonat, megy nemsokára Pestre.

Lám, indul is, dohogva és zihálva, az ember áll csak és elnéz utána; megy, elment, nem maradt belőle semmi... most már akár haza is lehet menni.

SEGEDI ISTVAN.

A keletindiai vasutak vitték be a kultúrát Mandzsuriába, amely azelőtt a vérszomjas tigris birodalma volt

Minden betegséget meggyógyít a mandzsuri zsan seny gyökér és egy kis darabjéért ezer dollárt fizetnek

Kína és Oroszország között már megkezdődött a konfliktus békés elintézése és talán nem kerül sor háborúra a világ két legnépesebb birodalma között, de azért a háború veszélyét még nem lehet végleg elhárítani. Mialatt Moszkva és Nanking felhivatalos táviratokban a két kormány feltétlen békekészségét hangsúlyozzák, addig a transzibériai vasutak az orosz, a délmandzsuri vasutak pedig a kínai hadosztályokat szállítják lázas gyorsasággal a határokrá. Még szerencse, hogy nemsokára beáll Mandzsuriában az esős időszak, amikor minden nagyobb arányú hadművelet lehetetlenné válik, mint azt az orosz japán háború is bizonyította.

A vitás vasúti vonal környéke tehát még mindig könnyen hadszíntérré válhat. Mai cikkünkben éppen ezért a vasútvonal vidékét és általában Mandzsuriát ismertetiük Tockij Iván alapos tájékoztatója információi alapján.

Elmúlt már 25 éve annak, hogy a Kelet-kínai Vasút első ízben rohogott végig Mandzsuriának addig a technikai kultúrától szűzi földjén. Addig a keletmandzsuriái ősi cédru-

erdőket csak a csodatevő zsan-seny gyökér után kutató mandzsuk barangolták be, más élő ember alig-alig vetődött el arrafelé. Ez a földrészt a rettenetes Lao hui, a mandzsuri tigris birodalma volt, azé a vérszomjas óriás maeszkáé, amely őt arsin hosszúra is megnő és amely vasút és vele a civilizáció bevonulásáig háborítatlannal garázdálkodott az őserdők vadja és a környező szegény falvak békés lakosai között. Ma már csaknem teljesen kipusztult a mandzsi tigris.

A vasút építése egészen új életet hozott erre az addig vad vidékre. A civilizáció első pionírjai a vasutat építő munkások voltak, akik az egyes vasúti állomások körül letelepedve telepeket alkottak, amelyek rohamosan falvakká, sőt városokká fejlődtek. Az első ilyen telepek Injam-po-Hulin és Pogranicskaja állomásoknál keletkeztek, amelyek eleinte kizárólag csak vasútipítő munkásokból állott. Nemsokára azonban kitört az orosz-japán háború, amely megindította a kereskedő elemek letelepedését. A vonatokon szállított végtelen katonatranszportokat ugyanis kiskereskedők egész raja kísérte, akik dohányt és élelmiszereket adtak el a katonáknak. Ezek közül sokan felismerték ennek a vidéknek óriási fejlődési lehetőségét, ott maradtak és sokan közülük később nagykereskedőknek nőtték ki magukat.

Tom Shaw angol hadügyminiszter, a textil-munkásszervezet vezért rá akarja bírni az angol kormányt, hogy avatkozzék bele a textilgyárak és textilmunkások közt folyó harcba. Bérleszállítás kapcsán a textilgyárosok 500.000 munkást kizártak.

Igen nagy hasznot hajtott egy időben ezen vidéken a mák, illetve ópium természetese is, aminek folytán nagy számmal költöztek be telepesek úgy Oroszországból, mint Kínából, akik ópium természetessé foglalkoztak és akiknek a telepei meglepő rövid idő alatt nagy virágzásnak indultak. Amikor azonban a kínai kormány betiltotta az ópium természetét, ezek a telepek is hamar tönkre is mentek és szétoszlottak.

Az igazi földműves elem csak a legutóbbi években kezdett nagyobb arányokban bevándorolni úgy Szibériából, mint Kína déli tartományából. Ugyancsak nem régen jelentek meg a vasúti vonal mentén nagyobb számmal a kínai kis vegyeskereskedők, a Ca-ho-k is, akik a földművesek mellett ma már Mandzsuriá legnépesebb társadalmi rétegét alkotják.

Mandzsuriá rendkívül termékeny ország, de mivel a kolonizálása még nincs befejezve, még mindig van elég sok szabad, megműveletlen földje. Bár nagy a munkáshiány, a gabonatermés nemcsak a belföldi szükséglet fedezésében, hanem sok jut kivételre is. Érdekes jelenség, hogy a nagyterjedelmű rónákon nem igen fejlődik ki extenzív gazdálkodás, aminek azonban megvan a maga magyarázata. A földművesek legnagyobb része ugyanis délkínai bevándorló, akik megrögzötten ragaszkodnak a hazájukban megszokott gazdálkodáshoz.

Északmandzsuriában leginkább kukoricát, kását és szójababot termelnek, a korai bevándorlók pedig csaknem kizárólag rizst. Koreai telepek elég sok él az országban, ezek a többi lakossággal alig keverednek, 50-60 családlad rendszerint külön telepet alkot és csak egymás között élnek. Az orosz és a kínai lakosság között, különösen a földműves lakosság között is kevés az érintkezési felület, még ott is, ahol közvetlen szomszédai egymásnak. A mandzsuriái oroszok számát körülbelül 1.700.000-re becsülik, de ezek jó része a városokban él, mint például Charbinban, amely piszkos kis kínai falucskákból amerikai gyorsasággal virágzó orosz nagyvárossá nőtte ki magát.

A keletkínai vasutak igazgatóságának nagy erdőkihasználási koncessziói is vannak, amelyek azután az ősi cédruerdők esnek áldozatul. Így a Charbintól keletre húzódó magaslatokon, ahol a vasutnak több mint 30.000 desztina erdő kihasználására van koncessziója és ahol állandóan több mint 5000 munkás van foglalkoztatva, sok hegyet már egészen lekopasztottak, ahol azelőtt rejtelmes őserdők húzódtak. Ma nagy fűrésztelepek, parkettagyárak és taningyárak zaja váltotta itt fel az őserdők évezredek nyugalmát.

A vasútigazgatóság, amelyből most Kína ki akarta szorítani az oroszokat, hatalmas kulturális munkát is végez ezen a vidéken. Csaknem minden állomáson új iskolákat építettek, külön az oroszok és külön a kínaiak részére is, akik a különböző vasúti műhelyekben ipari oktatást is nyerhetnek.

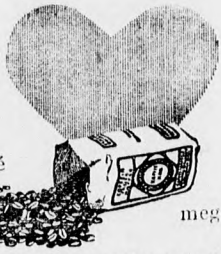
A Margit strandfürdő nyitva van!

Friss homokstrand, állandó víz hozzáfolyás, mely által a medence vize három naponként cserélődik. — Ping-pong, hinta és tornaszerek. — Idény és havi bérletek kaphatók. — A villamos kalauzoknál kombinált uszoda jegy váltható.

Az aggasztó hatások

melyeket sok ember szive és idegzete a babkávét élvezeténél érez, elmaradnak ha Ön Hag kávéát iszik. A Hag kávé koffeinmentes és teljesen ártalmatlan. Ize és zamata felülmúlhatatlanul jó, mert a Hag kávé a legfinomabb közép- és dél-amerikai kávéfajták keveréke. A Hag kávé nál jobb babkávénem létezik.

Tegyen kérem egy kísérletet. A nagy csomag ára csak 2.80 pengő. Kapható minden jobb gyarmatárú és csemegekereskedésben.

Hag kávé megővja szívet

Hag kávé, Rt. Budapest, IX., Ránóder-utca 21

Debrecenben kapható:

Deutsch Albert és Fia cégnél, Ferenc József ut. 1.

Kontsek Géza Keresk. Rt.-nál, Hangya Fogyasztási Szövetkezetnél, Zsurovits Ferenc cégnél, Miklós u. 44., Madar István cégnél, Szent Anna u. 1. és Pálffy Tibor cégnél, Kossuth u. 7.

Középmandzsúria, ahova az orosz befolyás a japán háború óta már nem terjed ki, még termékenyebb és gazdagabb, mint Észak- és Keletmandzsúria. A Sungari, Nonni, Hu lan hé és Ljao he folyók mentén termékeny síkságon terülnek el. Itt főleg kukoricát, búzát és ugynevezett helyi rizst termelnek, amely abban különbözik a nálunk fogyasztott ugyannevezett vízi rizstől, hogy a szára alacsonyabb, a magja jóval kisebb és nagyon törekeny, úgy hogy igen törmelékeny kerül forgalomba. A tápértéke viszont felér a vízi rizsével. Ebben az igen gazdag országrészben is sok még a szabad föld és ezért állandan nagy a bevándorlás úgy Kínából, mint Japánból.

Mandzsúria gazdasági életében is nagy szerepet játszik az ipar és mezőgazdaság mellett a esodatevő gyökér, a zsan seny is. A vasutak kiépítése előtt még vagy 80.000-re becsülték azoknak a számát, akik ennek a gyógyóvénynak a szedésével foglalkoztak. Ma már erősen visszaesett a számuk, de még mindig többen vannak, mint tízezeren, akik a legnagyobb veszélyek közepette az őserdőkben kutatnak azután a ritka növény után. A modern orvostudomány bizalmatlanul áll ezzel a gyökérrrel szemben, a távol Kelet népei szemében azonban felbecsülhetetlen gyógyóvő tulajdonítanak neki csaknem minden súlyosabb betegséggel szemben. Ujabbban főleg amerikai és francia tudósok igyekeznek megállapítani, hogy miben is áll ennek a gyakorlatban valóban nagy hatású szernek a titka, de eddig még nem sikerült a tudomány ezt a fejtélyt megfejteni. A francia tudósok feltevése szerint itt is a rádiumnak, ennek a csodálatos elemnek egy hatásával állunk szemben, szerintük ugyanis ez a növény erősen rádiumtartalmu talajban terem.

A zsan seny gyökér ára is elég fantasztikus: egy-egy közepes nagyságu (2-3 cm.) gyökérdarabk ára ezer dollár körül jár, de a nagyobb darabok ára az 5-10 ezer dollárt is eléri. A cédruserdők pusztulása tehát ezen a téren is nagy veszteséget jelent Mandzsúriának, évenként sokmillió dollár érték megveszendőbe a zsan seny gyökér kereskedelem hanyatlása folytán.

A zsan seny gyökér keresése igen veszedelmes vállalkozás. A kínai (mandzsú) gyökérkutató a hagyományoknak megfelelően feyvertelenül merészkedik be az őserdőbe és sokszor napokig és hetekig kell bolyongnia, amíg a gyökér lelőhelyére talál. Rengeteg sokan el is pusztulnak az éhségtől és a vadállatok támadásaitól. A pusztulófélben levő tigrisen kívül igen sok párdúc és medve tanyázik ezekben az erdősegekben. Külön veszélyt jelentenek a sze-

gény gyökérgyűjtők számára a híres mandzsúriai rablók, a hun huzok is, akik igen gyakran támadják meg és fosztják meg őket nehezen megszerzett zsákmányuktól.

A babonás kínaiak, ha az erdőben rátalálnak a körülbelül félméter magas növényre, azt külön ceremóniák között emelik ki a földből. Előbb a Nagy Szellemhez imádkoznak, majd gondosan kiemelik a földből, szárát lemetszik, gyökerét alaposan megtisztítják a ráragadt földtől, majd horssal behintik. Ezután vattaközött egy fakéregből készült dobozba zárják és igyekeznek vele a legközelebbi faluig vagy városig, ahol azután a spekulánsok olesón összevásárolják tőlük. Az üzerek kezéből rendszerint a kelet-sibériai, főleg vladivostoki gyógyszereszekhez kerül az áru és csak innen Pekingbe, ahol a zsan seny főpiaca van é

ahol annak tőzsdei ára kialakul. Kétségtelen, hogy az európai gyógytudomány is sokat fog még ezzel a növényvel foglalkozni és igyekerni fog azt a saját szolgálatába is állítani, ahogyan ma sokszáz millió keleti ember, ha nem is tudományosan, de ősi tapasztalati alapon használja azt a legkülönbözőbb betegségek sikeres gyógyítására. Egyes orosz tudósok már igen sok ilyen gyógyulási esetet irtak le, anélkül, hogy azoknak további magyarázatát tudták volna adni. Ugy magában Mandzsúriában, mint a többi keleti országban is az egyes családok valóságos drágakincsnek őrzik a birtokukban levő kis zsan seny-gyökér darabot.

Régebben a kínai hatóságok magas illeték fizetéséhez kötötték a zsan seny keresési engedélyt, a köztársasági rezsim azonban megszüntette ezeket az illetekeket.

Egy gondolat bánt engemet . . .

Írta: PETŐFI SÁNDOR.

Egy gondolat bánt engemet:
Ágyban, párnák közt halni meg!
Lassan hervadni el, mint a virág,
Amelyen titkos féreg foga rág;
Elfogyini lassan, mint a gyertyaszál,
Mely elhagyott, üres szobában áll.
Ne ily halált adj, istenem,
Ne ily halált adj énnekem!
Legyek fa, melyen villám fut keresztül,
Vagy melyet szélvész csavar ki tövestül;
Legyek kőszikla, mit a hegyről a völgybe
Eget-földet rázó mennydörgés dönt le. . .
Ha majd minden rabszolga-nép
Jármát megúva síkra lép,
Pirosló arccal és piros zászlókkal
És a zászlókon eme szent jelszóval:
„Világszabadság!”
S ezt elharsogják,
Elharsogják keletől nyugatig
S a zsarnokság velök megütözközik:
Ott essem el én,
A harc mezején,
Ott folyjon az ifjú vér ki szivemből
S ha ajkam örömteli végszava zendül,
Hadd nyelje el azt az acéli zörejt,
A trombita hangja, az ágyudőrejt
S holttestemen át
Futó paripák
Száguldjanak a kivívott diadalra
S ott hagyjanak engem összetörve.
Ott szedjék össze elszórt csontomat,
Ha jön majd a nagy temetési nap,
Hol ünneplés, lassu gyász-zenevel
És fátyolos zászlók kíséretével
A hősöket egy közös sírnak adják,
Kik érted haltak, szent világszabadság!

Az esti záróra meghosszabbításáért akciót indítottak a miskolci kereskedők A nyári hónapokban csak este van forgalom

Miskolc, július 31. A miskolci Kereskedelmi Testület a napokban felterjesztéssel fordult a Kereskedelmi és Iparkamarához, hogy járjon közben a kereskedelemügyi miniszternél abban az irányban, hogy Miskolcon a nyári hónapokban a zárórát este hat óráig hosszabbítsák meg.

A kérés indoklására a Kereskedelmi Testület kifejtette, hogy Miskolc a nyári időszakban, különösen az idegenforgalomtól remélheti az üzleti élet fellendítését. Tény azonban, hogy különösen a kánikula időszakában a délutáni órákban a vevőközönség nem keresi fel az üzleteket, legfeljebb este 6 óra felé, vagy hat óra után. Tekintettel arra, hogy a miskolci környéki fürdőhelyek közönsége is csak este szokott bejönni a városba, a kereskedőknek elemi ér-

deke, hogy hat óra után, tehát amikor a forgalom fellendülése várható, ne zárják be üzleteiket a vevők előtt. Az indítvány különben külföldi példákat vesz mintául, ahol a fürdőhelyek közelében lévő nagyobb városok, vagy a fürdőhelyen működésüket kifejtő üzletek zárórája mindig későbbre esik.

A zárórameghosszabbítás főleg a kereskedelmi alkalmazottak munkaidejét érinti érzékenyen, amennyiben a reggel hét-nyolc órákor kinyitott üzletet este csak egy órával később hagyhatják el. Az 1923-as, a kereskedelmi zárórát szabályozó törvényben ki van fejtve, hogy a zárórameghosszabbítás esetén az alkalmazottak hozzájárulása is szükséges. A Kereskedelmi Testület terve szerint az alkalmazottak hozzájárulásával kapcsolatban szakmaközi

Autó és motorcsónak egyben.

megbeszéléseken fogják a hozzájárulást eldönteni, mert hiszen a kereskedelmi alkalmazottnak is érdeke az, hogy az üzlet tulajdonosának minél több hasznot hajtson.

A Kereskedelmi Testület kérésével kapcsolatban a Kereskedelmi Kamara már el is küldte felterjesztését a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben a záróra meghosszabbításának a nyári időszakra való engedélyezését kéri.

HIREK

A DEBRECENI FOGGETLEN UJSAG telefonszámai

Kiadóhivatal 18
Fiókkiadóhivatal és kölcsönkönyvtár 5-78
Szerkesztőség nappal 10-20
Szerkesztőség éjjel . . . . . 18 és 812

Eltörölték a cukrászipar forgalmi adóját.

Budapest, augusztus 1. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely megszünteti a cukrásziparosok és a cukoripari termelők fogyasztási és forgalmi adókötelezettségét és intézkedik az ezután fizetendő forgalmi adóváltásról.

Zivataros esők várhatók. A Meteorológiai Intézet jelenti augusztus 1-én délbén 12 órákor: Az angolországi ciklon megindult kelet felé. Mögötte a hideg sarki levegő viharos szelekkel kapcsolatban nyomul Angolország és a kontinens felé. Ezzel szemben Európa délkeleti részén, ahol viszonylag nagy a légnyomás, meleg déli légáramlás lett uralkodóvá. Hazánkban is a déli légáramlás hatása alatt emelkedésnek indult a hőmérséklet. Az idő tegnap jórészt felhős volt, de csapadék csak kevés helyen esett. Budapestben augusztus 1-én délbén a hőmérséklet 30 fok Celsius. Prognózis: Nyugatról növekedő felhőzettel helyenként zivataros esők várhatók, később megélénkülő szelekkel hőszüllyedés valószínű.

Kormányzói kitüntetést kapott a debreceni honvédkórház főszakácsa. Budapestről jelentik: A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Siposs Gyulát, a debreceni honvédkórház főszakácsát ugyanazon a helyen eltöltött 49 esztendő hű szolgálata elismeréséül az V. osztályu magyar érdemkeresztel tüntette ki.

Izraelita istentisztelet a Deák Feren uccai templomban Mátyos-Mászeé, ujhöld hirdetés szombatján: Pénteken este hét óra 10 perc, szombaton reggel hét óra, Muszaf ima délelőtt fél 11 óra, délután öt óra és este hét óra 55 perckor. A kápolnási uccai templomban szombaton reggel egynegyed nyolc órákor. Hét-köznapon reggel félhét, a Kápolnási uccai templomban egynegyed hét és este mindkét templomban hét óra 25 perckor. Az elnökség.

Dr. Nagy Géza sakkverseny. Az „Egyetértés” Önképző Dal- és Zenegylet szakosztálya, a minden évben szokásos „Nagy Géza” versenyt 5-én, azaz hétfőn délután félhat órákor kezdi meg. A versenyen bárki részt vehet. Nevezési díj 4 pengő, mely összeg előre fizetendő. A verseny díjazott. Díjak 40, 20, 10 és 5 P és esetleg külön díjak. Hetenként 4 parti kötelező, játékidő mindennap délután 6-10-ig. Jelentkezés bezárólag hétfőig lehet. Dobsch Antal sakköri titkárnál.

Uj postautalványok kerülnek forgalomba. Illetékes helyről közlik, hogy a forgalomban levő régi kiadásu, sárgaszínű nemzetközi postautalvány irlapokat a forgalomból kivonják. Helyettük feladóvéennyel ellátott és a koronázási jelvényeket ábrázoló egy filléres értékű bélyegképpel ellátott ugyancsak sárgaszínű irlapok kerülnek forgalomba. Magánosok a fel nem használt régi irlapokat december 31-ig a postahivataloknál díjtalanul becserélhetik. Ez időpont után a postahivatalok a régi irlapokon kiállított, külföldre szóló utalványokat nem fogadják el.

Fagykár akció. Megirtuk, hogy a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara július 28-án tartott igazgatóválasztmányi ülésében, az elkeseredett tiszántúli fagykárosult gazdák azon aggodalmának adott határozott kifejezést, hogy az állami segítőakció késedelme súlyos bajokat fog felidézni s enélkül lehetetlen a mezőgazdasági továbbtermelést biztosítani. A kamara sürgető táviratokkal kereste fel a kormányelnököt és az illetékes minisztereket. Most jött meg e sürgetésre az első válasz: Bethlen István gróf miniszterelnök következő táviratot intézte a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarához: „Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnökségének, Debrecen. Fagykár ügyében hozzám intézett táviratot megkaptam, illetékes tényszerűen intézkedéseket megsürgtettem. Gróf Bethlen István m. kir. miniszterelnök.”

— Dr. Vajda Lajos rendelését tüdőbeteg részére József kir. herceg ucca 34. szám alatt ismét megkezdte.

— A hitvédelmi szakosztály ülését szombaton délután tartják meg. A Hitvédelmi szakosztály péntek délutáni szokásos előadását, szombaton délután tartják meg a Kollégium disztermében. A szakosztály ülése az augusztus 2-án rendezendő hazafias ünnepély miatt marad el, amelyet a szabadságharcban elesett debreceni honvédek sírjánál tartanak meg a hősök temetőjében. A hitvédelmi szakosztály szombati ülését Kardoss Lajos segédlelkész tart előadást „Gyülekezeti élet tükré” címen. A vezetőség minden érdeklődőt szívesen elvár.

— A debreceni Bozsay telep, Dévay ucca 11. sz. alatti „Öregtanya” vendéglő külön helyiségében aug. 3-án, szombaton este nagy-szabó su látványos nyári táncmulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor, vége reggel 6 órakor. Belépődíj 1 pengő és a vigalmiadó. A zenét Téglásy Imre elsőrangú zenekara szolgáltatja. A nagyszerű közönség szíves megjelenését kéri a rendezőség.

— A nagyvárosok kemény gránitköveten testünket korai elfáradástól Palma cipősárokkal óvhatjuk meg. Minden lépésünk oly ruganyossá válik, hogy ezzel úgy testünknek, mint idegeinknek jóleső érzést okozunk.

— Elégett egy pelyvakazal a Déli soron. Szerdán késő este a Déli sor 23. sz. ház udvarán kigyuladt egy pelyvakazal, amelyet a gyorsan kivonult tüzoltók oltottak el. A vizsgálat szerint a kazal a ház előtt elhaladó mozdony szikrájától gyuladt ki.

— Szébbnél szebb művészi képek láthatók Varga kirakatában. Piac 7. (Nagytemplom közelében.)

— A magántisztviselők debreceni csoportjának nőbizottsága aug. hó 4-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel egyesületi helyiségében (Piac u. 62.) fagyalt-délután rendez, melyre a csoport tagjait, valamint azok vendégeit ez uton hívja meg.

— Kerekpározni tudó újságkézbesítőket felvesz Grünhut hirdetőiroda, Varga ucca 27. szám.

— Butorok beraktározását, jobb butorok értékesítését vállalja Nyiri asztalos, Piac ucca 7.

— Varga fényképésznél vasárnap és ünnepnap is egész nap nyitva. Piac 7.

— Dr. Bárdos Jakab ügyvéd irodáját Hatvan ucca 6. szám alá, I. emeletre helyezte át.

— Bika-pince vendéglőjében lehet a legjobban és legolcsóbban étkezni.

RADIO

PÉNTEK, augusztus 2.

Budapest. 9.15: Szmirnoff Szergej orosz balalajkazenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. 12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Rigó Jancsi cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerek. 15.45: Fulton-rendszerű képátvitel. 16.20: Baloghné Hajós Terézia állatmeséiből olvas fel. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás-, vízállásjelentés és hírek. 17.20: Ballet-délután. (Zenekari hangverseny.) Vezényel: Zsolt Nándor karnagy. 19.20: Dr. Hans Götting németnyelvű előadása: „Von Sommerfrischlern”. 20: Surányi Miklós felolvasása. 20.30: A m. kir. 1. honvédszolgálat zenekarának hangversenye az Angol-parkból. Vezényel: Fricssay Richárd zeneügyi igazgató. Utána kb. 22: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye az alsómargitszigeti Márkus-étteremből.

SPORT

Szabó József tornatanár lett a Boeckay tréner, amatőr alapon

A Boeckay csaptnak tréneré van. Sikerült a vezetőségnek megnyerni a kereskedelmi iskola tornatanárát. Szabó Józsefet, a volt kiváló kapust, aki teljesen díjmentesen vállalta a Boeckaynál a tréner munkáját. Csütörtökön délután volt Szabó József tanár vezetésével az első tréning. A játékosok a legnagyobb lelkesedéssel dolgoztak s munkájukat nem befolyásolta az, hogy a fizetéssel

több heti hátralékban van velük szemben az egyesület. A kondíció tréning után a DVSC csapatával mérköztek a Boeckay játékosai és 3:0 eredményt értek el.

A Boeckay tagok megértették, hogy milyen nehéz helyzetben van az egyesület.

nemesak olvasták a tagokhoz írt körlevelet, hanem engedelmessékedtek is a felhívásnak. Egyre-másra fizetik be több hónapról a tagdíjakat, Vannak, akik 6 hónapról fizetnek előre tagdíjat. Ez a megértés és áldozatkészség reményt ad arra, hogy sikerül kimenteni az egyesületet nehéz helyzetéből.

Még nem biztos, hogy melyik pályán játszik az oszi szezonban a Boeckay. A prolik labdarúgó szövetsége a Boeckay pálya megvizsgálására kiküldte Rosenfeld Márton. A kiküldésről tudomást szerzett a Boeckay vezetősége és táviratilag értesítette a szövetséget, hogy még nincs eldöntve, melyik pályán fogja mérkőzéseit Debrecenben játszani a Boeckay. A pálya hitelesítésének tehát még nincs itt az ideje és azt kérték, hogy csak két hét múlva vizsgálják meg a pályát, akkor már biztos lesz, melyik pályán fog küzdeni a Boeckay.

DEAC—DUE 7:3 (1:0). Csütörtökön tartotta meg vízpoló mérkőzését a DEAC csapata a DUE játékosaival. A mérkőzés első perceiben a DEAC szerzi meg a vezetést Szentkirályi góljával. Az első féldőben azért inkább a DUE uralta. A második féldőben Kepecs kiegyenlített, szép iramjával indul. A DEAC hevesen támad, repülnek a gólok. Szentkirályi összesen 3, Orosz 2, Görsner 1, Fényes 1. A mérkőzést számosan nézték végig.

A Ferencváros legyőzte első argentinai ellenfelét.

A Ferencváros ma Buenos-Ayresben játszotta le első argentinai mérkőzését a River Plata csapatával. A mérkőzés eredményeként 4:3 (2:3) arányban a magyar csapat győzött.

A PLSz lemondott elnöksége visszavonta a lemondását.

Budapesti jelentés szerint a PLSz ma esti értekezletén ismét foglalkozott az első liga létszámenedzselésének kérdésével. Hosszu vita után elhatározták, hogy a közeli napokban új közgyűlést hívnak össze, amely elé terjesztik az első osztály kibővítésének ügyét. A közgyűlés határozatának a PLSz. minden tagja aláveti magát. A mai értekezleten egyébként a PLSz-nek az elmúlt hetekben lemondott elnöksége visszavonta lemondását.

MOZI Vígyszínház

Péntektől vasárnapig. Augusztus 2., 3. és 4. Pierre Benoit világhírű regényének filmváltozata:

KONIGSMARK (Királyasszony szeretője.) Társadalmi életképek két rész 14 felvonásban. Főszereplők: Petrovich Szevicszláv és Hugnetta Duilos.

I. rész: A tatár hercegnő. II. rész: Armány és szerelem. Kísérő: A XXII. országos dalverseny Debrecenben, riport.

Urania

Péntektől vasárnapig. Augusztus 2., 3. és 4. Ludwig Wolf világhírű regényének filmváltozata:

A SZENVEDÉLY (Egy veszedelmes asszony.) Társadalmi dráma 10 felvonásban. Főszereplők: Greta Garbo és Conrad Nagel.

Megelőzi: A VÖRÖS PÁRDUC Romantikus történet 7 felvonásban. Főszereplők: Tim Mc. Coy és Marjorie Daw. Kísérő: A XXII. országos dalverseny Debrecenben.

Meteor

Szombaton: RÓMI VILÁGHÁBORU Világatrakció 10 felvonásban. Mírna Loy és Heine Cancellina és a LONDON RÉME

Kalandor történet 7 felvonásban Rin-tin-tinnel. Előadások 7 és 9 órakor.

KÖZGAZDASÁG

SZILÁRD VOLT A GABONAÜZLET. A budapesti áru piacon ma ismét igen szilárd volt az üzlet. A készáruvásáron az ubuza 20—45, a rozs 50 fillérrel volt drágább, míg az

öbuzsa 10, a tengeri 25 fillérrel olcsóbbolt. A határidőpiacon szintén erősebb árfelválások voltak észlelhetők. A mai szilárdulás a határidőpiacon a búzánál 40—50 fillért, a rozsánál pedig 50—60 fillért tesz ki.

A májusi tengeri ellenben lanyhább irányzatú volt, mert a prognózis zivatáros esőt helyezett kilátásba.

Határidőüzlet: Buza: Október: 15.18, zárlat 25.27—28. március 27.36, zárlat 27.48—49. — Rozs: Október: 20.05, zárlat 20.26—27. március 22.22, zárlat 22.37—38. Tengeri: május 20.22, zárlat 20.41—42.

Készáruüzlet hivatalos árjegyzései: Buza új, úszai 77 kg 24.45—24.65, 78 kg 24.65—24.85, 79 kg 24.90—25.10, 80 kg 25.05—25.15, felsőtiszai 77 kg 24.05—24.25, 78 kg 24.25—24.45, 79 kg 24.45—24.65, 80 kg 24.65—24.95, fehérmezei 77 kg 23.70—23.90, 23.90—24.10, 79 kg 24.10—24.30, 80 kg 24.30—24.45. Pestv. rozs: 18.50—18.60, egyéb rozs 18.40—18.50, tak. árpa I. 19.50—20.00, tak. árpa II. 18.50—19.00, repce 45.00—46.00, egyéb tengeri 23.25—23.50, zab I. 18.75—19.25, zab II. 18.25—18.50, korpa 13.25—13.50, új zab 17.75—18.00.

VALUTAÁRFOLYAMOK:

Angol font 27.77—27.92, Belga frank 19.55—19.95, Cseh korona 16.87—16.97, Dán korona 152.30—152.90, Dinár 9.98—10.06, Dollár 569.95—571.95, Francia frank 22.40—22.70, Hollandi forint 229.40—230.40, Lengyel zloty 64—64.30, Lei 3.38—3.42, Lira 29.90—30.20, Német márka 136.40—137.00, Norvég korona 152.40—153.00, Osztrák schilling 80.475—80.875, Spanyol peseta 83.45—84.15, Svájci frank 110.10—110.60, Svéd korona 153.35—153.95, Léva 4.11—4.15.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR.

Budapestről jelentik: A ferencvárosi sertésvásárra felhítoztak 3950 sertést. Eladtak elősúlyban kilogramonként könnyű sertést 152—166, közepes sertést 164—176, nehéz sertést 178—182 fillérért. A vásár irányzata vonatott volt.

Szücs és szőrmeáruház

Simonfy ucca 2. sz. (Ezelőtt Bádogos ucca 4.)

Allandó raktár bárány és szőrmekülönlegességekben. Mértékutáni rendelések, javítások elfogadjatik.

ZENGEWALD LÁSZLÓ szücs.

TEHERAUTÓ FUVAROZÁSI VALLALAT

Debrecen, Varga ucca 30. Legolcsóbban vállal mindennemű szállításokat.

Értesítés!

Tisztelettel b. tudomására hozom, hogy a **FRENKEL IGNÁCZ**

Budapest, VII., Rombach u. 12. sz. **ארטה. כשר** vendéglőben az üzletvezetést átvettem. Becses pártfogását kérve jegyzek.

Teljes tisztelettel **HARTSTEIN VILMOS** volt debreceni vendéglős.

SCHLEUSSNER tekercs **VILÁGMÁRKA**

és pakkfilmek a régi jó minőségben, előnyös áron újból kapható:

Berzéki Fotobörzén, Piac ucca 38. sz.

Alakitják a HAVAS

harisnyaáruházat Bádogos ucca 1. alatt

Ilyen olcsón még soha nem vásárolt!

Siessen ön vásárolni még a készlet tart!

Néhány rekláméik a sok közül:

- 1 pár vékony cérna női harisnya — — — — P 1 80
- 1 pár prima fátzol női harisnya — — — — P 7 80
- 1 pár la Bemberg selyem női harisnya — — — — P 3 75
- 1 drb la csikos selyem női nadrág hibátlan — — — — P 2 75
- 1 drb gyöngyörű selyem női sweater hibátlan — — — — P 7 20

Fürdődresszek, kötött árak és mindenféle ruhaselymek minden elfogadható árért.

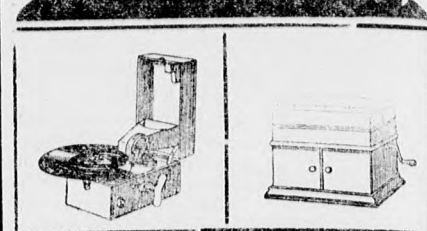
HAVAS harisnyaáruház, BÁDOGOS UCCA 1. SZ.

Nyilt-tér. *)

PARISETTE,

valódi Goldberger Bemberg-selyem, kar-ton, Crepe de Chine, bel- és külföldi ágynemű damaszt, paplanlepedő és mindenféle textiláru rendkívül olcsó árban kizárólag csak Guttman vászonlerakatában vehető. Széchenyi ucca 19. sz., az udvarban.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadó hivatal.

A család öröme egy elsőrangú

JÓ GRAMOFON

Valódi angol His Master's (Kutyás), Columbia, Decca gramofonok és gramofonlemezek

havi részletfizetésre is minden áremelés nélkül eredeti gyári áron kaphatók:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

gramofonosztályában Debrecen, Piac u. 34. Csakie elsőrangú valódi angol gyártmányú tartunk s már 120 pengőtől kezdve kaphatók.

Tovább információkat felkeresni volt-költségteljesen néki.

EGY APRÓ ÉS EGYSZE GELLEN HAJDUFŐ VASÁGÁR SZÁMITTA

Szeretné

fiatal, 16—san fejlőd jessen szeg Kölcshónós esetén há laszt: „N jeligére k

hentes dis get keres.

otthont k nál minde jobb napo Levelet „ jeligére a

ST

iparos, ki ja magát, megismer vagy árva ezer peng Kor, vagy nem szám zsa” jelig

huszezer tessel fé laszbélyeg ces kisga

Férj

gazdaleán vel, iparo — özvegy ezerral, huszezer küli fé díjmentes hezmenés laszbélyeg Kincses k

diplomás sultak, i dők, ga hajadono nek, akik irnak, tit csés fér mendálok Oroshaza

Ka

Ki butorozo szoba, el kiadó. E

szoba kapható nek. Cse

szobába fiatalemb chenyi u

szoba, fü könyha kel bír, főszerel suth u.

butorozo ugyanott t6. Aran varban.

P legjobb k lés köz minden tus 1-re ni: Piac reskedés

EGY APRÓHIRDETÉS TIZ SZÓLÓ HARMING FILLÉR ÉS EGYSZERRE JELLENKÉP A „DEBRECENI FÜGGŐGELLEN ÚJSÁG”BAN, A „DEBRECENI ÚJSÁG”-HAJDUFÖLD”-BEN, MINDEN TOVÁBBI SZÓLÓ 3 FILL. VASTAGABB BETŰVEL SZEDETT SZAVAK DUPLÁN SZÁMITATNAK. ÜZLETI HIRDETÉSRE MÁS TÁRIFA.

APRÓHIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK: FŐKIADÓHIVATALUNKBAN: FERENC JÓZSEF UT. PIAC UCA A) 49. SZÁM, FŐKÖLÖDŐHIVA ALUNKBAN: SZÉCHENYI UCA 2. SZÁM, A HEGEDŰS ÉS SÁNDOR RT. KÖNYVKERESKEDŐ-ÉBEN PIAC UCA 34. SZÁM ÉS AZ ELŐBB EMLITETT LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

Labáti keresők

Belvárosban
szép világos butorozott szobát keresek ellátással, esetleg fürdőszoba használattal. Értesítést „Mérnök” jellegűre a kiadóhivatalba kérek.
5629-b

Modern
komfortos garzon szobát keres butorozatlan is, esetleg ellátással. „Gentleman”.
210-c

Szeptember
1-re tisztviselő keres üres egy szoba, konyhás vagy egy szoba, előszobás lakást Kossuth uca közelében, — 20—25 pengőért. Ajánlatot a kiadóhivatalba „Szolid” címen.
2703-d

Eladók

Egy
szép leándor olcsón eladó. Deák Ferenc uca 19.
2857-a

Egy
jó Singer varrógép eladó. Bercsényi uca 97. 2853-a

Kóser
bor rizling, kitűnő minőség, literje 80 fillér, tokaji 1926. évi 180 fillér. Naponta friss lipői túró, kóser szappan Kupfer fűszeresnél, József királyi herceg uca. 5635-a

Egy
háló-, konyhabutor, új asztal, spór eladó. Kazinczy u. 8.
5624-a

Igen olcsón
eladó 500 köbméter fűtőképességű Medlinger kokszkályha, két nagy szalontükrök, ingaórák, márványasztalok, hosszú asztal lócsakkal, lebontható szín cseréptetővel. Megtekinthető: Erzsébet uca 109., 2-től 6-ig.
5625-c

Mosógép
olcsón eladó összes felszereléssel együtt. Arany János uca 47.
306-d

Vámospécsi
saját termései fajborok eladása: Rákóczi uca 57.
2163-c

Eladó
többféle festett új butor. — Varga uca 23.
286-b

Roletta,
szövött faredőny, a lakást megvédi naptól és hidegtől, készült és beszerezhető: Redőnyüzemnél, Debrecen, Bethlen uca tizenkilenc.
5477-d

Eladó
egy háromlángos rádió teljes felszereléssel. Cim a kiadóban.
324-b

Egy
jókabban levő varrógép eladó. Bercsényi uca 97.
2820-a

Buzakenyérliszt
26 fillér, fűszerárak legolcsóbb ára: Horváth, Degenfeldtér 1. sz., sarkon.
2836-b

Egy
ingó óra eladó. Cserepes uca 18. szám.
202-b

Háromlángos
rádió, teljes felszereléssel és háromszáz négyzetcentiméteres házhely körülkerítve azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban.
220-d

Leánderek,
piros, fehér, libazsír, egy mérleg eladó. Méliusztér 14.
2832-a

Eladó
10. számú Styria kötőgép. Magoss György-tér 6., — jobbra.
2204-b

Tégla,
használt eladó Márton Kálmánnál, Fürdő uccában. Telefon 7-44.
2684-c

Szalongarnitúra
eladó. Cim a kiadóban.
235-d

Eladó
egy szabó berendezés sürgősen. Kuruc u. 36. 192-d

Jókabban
levő, keveset használt oldal-kocsis „Harley-Davidson” 1000 köbcentiméteres motorkerékpár, teljes felszereléssel, lámpával 2600 P-ért eladó. Cim a kiadóban.
172-c

Tolnai Világlexikon,
Műveltség utja, Világtörténelem bármelyik száma beszerezhető: Grünhut hírlapiroda, Varga u. 27. 246-d

Asztal,
ágy eladó. Teleki uca 35.
234-d

Párisi Divat,
Tolnai Világlap, Tempó, Délibáb kapható minden könyvkereskedésben is.
247-d

Redőny
tokkal üzletajtóról eladó. Maróthy György uca 9.
2713-b

Autó,
alig használt, nyitott négyülékes, nagyszerű rugózású kocsis, a tulajdonos nyugalomba vonulása miatt olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban.
304-d

Tűzelőanyagokat
legolcsóbban beszerezheti: varga-, cser-, tölgy és bükkfa, hasáb és aprítva, külföldi és belföldi kőszén és építkezési anyagokat Guttman Lajos, Debrecen, Ispóty u. 19. Telefon 14-34. 1602-d

Vasárak
építkezéshez, háztartáshoz olcsón beszerezhetők Bakos vasüzletében, Csapó uca 86.
1472-d

Hencserek,
diványok matracok készen kaphatók Glattstein kárpitos mesternél, Püspöki palota (bent az udvarban). Telefon 17-24.
269

Olcsón eladó
lebontható vastag deszkaszín üveglakkal, cseréptetővel, nagy üstház és vasüst, 200 literes. Erzsébet uca 109, 2-től 6-ig. 5552-c

Fajborok,
saját termései, édes, magasfokú és új, literenként is napiáron Arany János u. 30. Rázsó Gyula uca 2. d. u. 3—6-ig mindennap, zamatos gyümölcsbor 60 fillér.
297-d

Trimo
diófából nagy tűkörrrel már ványlappal, teljesen jó karban eladó. Lédererné, Böszörményi ut 49. szám.
244-c

Eladó
egy szoba fehér butor (új ágybetéttel), egy fehér vaságy. Arany János u. 2. II. 9. Nagy Samu.
54-d

Hordók
eladók, kisebb-nagyobb boroshordók olcsón kaphatók. Hatvan u. 22.
213-d

Eladó
jókabban levő használt kutyaszivattyú. Károly Ferenc József ut 26.
267-b

Ebédő
berendezés, nagy képrámák eladók. Koncz, Attila tér 3.
218-b

Abronsvas
(papírbálákról) eladó. Piac uca 49., II. udvar, nyomda.
5456-c

Páncélszekrényes
(Wertheimes) íróasztal és régi szalngarnitúra eladó. Szent Anna u. 5., I. emelet d. e. 11—12-ig és d. u. 5—6-ig.
251-b

Landauer,
nyitott és két perc alatt csukható alakítható, nehéz, metszett üvegekkel ellátott nagy hintó, a szemben lévő ülések egyformán nagyok és kényelmesek, a tulajdonos nyugalomba vonulása miatt eladó. Ugyanott egy félfedeles jókabban levő kocsis és egy egyfogatu csukott kocsis is eladó. Cim a kiadóhivatalban.
305-d

Nagy elterjedtség és
Vevőképes olvasóközönség:
ez az amit Ön keres,
ez az amit Ön megtalál
a Debreceni Független Újságnál.

Hívja még ma propagandasztályunkat a 16 vagy 8-12. számú telefonon.

Színházi Elet,
Délibáb, Tolnai Világlapot eredeti árért is házhöz kézbesíti a Grünhut hírlapiroda, Varga uca 27. 248-d

Motorkerékpár
N. J. S. 928-as, 350 cm³ olcsón készpénzért eladó. — Délisor 25.
2603-d

Fűszerkereskedők,
hentesek, intézetek figyelmébe! Zomancirozott kőedények, amelyek jég nélkül huszonnégy órán át hidegen tartják a tejet, zsírnak, uborkának is igen alkalmasak, a legújanyosabban kaphatók, míg a készlet tart az Ingóságkövetőnél.
2767-c

Kerékpárok
eladása és szakzerű javítása Nagy műszerésznél, Simonffy uca 16. Telefon: 663.
317

500 cm.
3. angol Toura motorkerékpár, Jap-motorral, teljesen új állapotban eladó. Cim a kiadóban.
2026-b

Márványos
ebédőlkredenc, hencser, — mosógép, mángorló eladó. Bartha, Wesselényi tér, M. Á. V. palota, I., 10. 230-b

Különféle

Kereskedelmi
iskolai tanáró magán- és pótvizsgára sikeresen előkészít. Cim a kiadóban.
2843-b

A legolcsóbb
üvegezési forrás — Ónodi Gyula, Csapó u. 93.

Középiskolai
tanár előkészítést vállal, főképen latinból. Bővebbet: Csokonai gyógyszerár, — Mester uca.
2868-a

Zongorahangoló
Gertner Széchenyi u. 15., kívánatra vidékre is elme-nyek.
5642-c

Takaréktűzhelyek
legegyszerűbből legdiszcsébbig, nagyobb majolikások is kaphatók. Kandia u. 15.
2822-a

Javitóvizsgára
olcsón előkészít okl. tanító. Miklós u. 17.
2835-a

Társat keresek
3000 pengővel bérszántási vállalathoz. Pénzt biztosítom. Gépjaim megvannak. Cim a kiadóhivatalban.
5602-c

FACEMENTTETŐK
javítását szakzerűen végzi Lukács Vilmos és Testvére, Debrecen, Hatvan uca 15.

Lusztig
asztalosmester műhelyét áthelyezte. Eötvös uca 87. Telefon 17-97.
692-d

Csillárgajt
olcsóbban szeresheti be a Földvári-féle csillárgyárban, mint bárhol. Széchenyi uca 55.
68-d

Zongorahangolást,
javítást legolcsóbban: Takács, Piac u. 77., második udvar.
2579-c

Kiadó
egy helyiség autógazsónak, műhelynek, vagy rakárnak július 1-re. Magoss u. 3.
2181-c

Bérbeadó
nagy Adler-irógép 2 hónapra. Batthyány uca 5. sz.
242-b

Király
kávéi mégis a legjobbak. Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. Vevő előtt pörköltve, — meleg állapotban kapható. Degenfeldt-tér 11.
64-d

Cserépkályhák
átrakását, tisztítását és javítását a legolcsóbban vállalom. Szabó István kályhás, Piac u. 34. sz. 7655-c

Pianinok
bérbe kaphatók. Schmidt zongora- és hangszerüzletében.
5582-c

Lakodalmi
s minden alkalmi sütezt, főzést vállal Wederné, Csokonai u. 19.
239-c

Poloskairtást
ciángázzal, szabadalmazott szerrel felelősséggel vállalom. Poloskaszer kapható. Telefonhívó 8-41. Nánássy, Kossuth 47.
5544-c

HEGEDŰS BELA
nyugalm. közégi főjegyző OFB által engedélyezett magánforg. irodája, Debrecen, Timár u. 5. Telefon 17-87.
182-d

Működörös
vállal elsőrendű borotvaköszürölést felelősséggel. Erdélyi, Árpádtér 16. 288-d

Uj épületfaraktár.
Tisztelettel értesitem a fogyasztó közönséget, hogy mindenféle épületfa, deszka lécs, cserép, pala, kutgyűrűk, betoncsövek, cementlapok, falitégla legolcsóbb árban állandóan kapható. Krausz Albert, Böszörményi ut 2-b. — Stern-féle kefégyárral szemben. Telefon 17-79.
5303-d

Mindenféle
kőműves és átalakítást. — nedves falak szigetelését elvállal és készít Kiss István kőművesmester, Nyil u. 127. szám.
5575-c

Nem kell
előfizetnie! Jegyezze elő és megérkezés után azonnal lakására kézbesítjük a Tolnai Világlap, Délibáb, Párisi Divat, Tempó című lapokat. Grünhut hírlapiroda, Varga uca 27.
250-d

Athelyeztem
lisztüzletem Csapó u. 18. alá, telefonon 535 maradt. Rendeléseket házhöz szállítok, nagyban és kicsinyben, legolcsóbb árakban. — sághoz kér „Házi áldás” Schwarcz Mór. 5463-d

Előrehaladott
idény miatt fehérneműt, nyakkendőt, zoknit nagyon olcsón szereshet be Frank Imréné, Arany Bika. 2619b

Olcsón
készíték elsőrendű öltönyöket. Fekete uriszabó, Cegléd u. 6.
5586-c

Nöidivatszalonomat
áthelyeztem Csapó u. 59., kisposta udvar. Bardocz nőiszabó.
253-d

GOMBOK
áthuzását vállalom. Péterfia 32.
2312-b

Fagyalt
elsőrendű állandóan kapható. Telefon 12-44. Kivánatra házhöz szállítja a Pásti-cukrászda.
202-c

Szoboszlói
gyógyforrásviz megrendelhet: Boldogfalva uca 3. Telefon: 658. 2588-b

Ezüstridikülök
bélelését szarvasbőrrel 3, 4, 5 pengős árban vállalom. Kossuth 58.
2625-b

Péterfia
uccán egymásba nyíló uccai és udvari szoba augusztus 1-re kiadó. Értekezni telefonon 11-91.
2333-b

Bankfőkönyvelő,

rutinizott magyar-német levelező, üzleti könyvek rendbehozását, vagy órai könyvelést vállal. — Szives megkeresést kér „Megbízható” jellegűre a kiadóhivatalba.
5626c

26 éves
megbízható, iskolázott kereskedő, pénzbeszedői, bankszolgálat vagy ehhez hasonló állást keres. Óvadékkal rendelkezik. — Cimet: „Megbízható” jellegűre a kiadóba.
2860-a

Kereskedelmileg
képzett, mérlegképes könyvelő, levelező, minden tekintetben használható, jó munkakerő, legjobb referenciákkal, jobb cégnél vagy vállalatnál bármilyen minőségben elhelyezkedést keres. Cim a kiadóhivatalban.
5606-a

Kerékgyártó
uradalomba ajánlközik. — Klein-féle cselédintézetben, Csapó uca.
5607-a

Órakonnyelést
vállalom. Cim a kiadóban.
320-b

Sofför,
állami vizsgát tett, szerény fizetésért soffőri állást keres. Cim a kiadóban. 301-d

Egy
középkorú jobb nő gazdasági állást keres magános uriembernél. Gazdaságba, esetleg plébániára. Külső, belső gazdaságban teljesen jártas. Özv. Veres Istvánné, Baross uca 24.
2322-b

Született
német nő, ki tökéletesen főz, süt, perfekt varró, kitűnő éves bizonyítványokkal házvezetőnői állást vállalna, uradalomban, vendéglőben, uriházban, vagy parókian. Ajánlatokat a Debreceni Független Újsághoz kér „Házi áldás” jellegűre.
190-d